

รายงานการวิจัย
การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

A study of emotional intelligence of the students in
the Phetchabun Rajabhat University

สุภาพร ชูสายและคณะ
กลุ่มวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2557

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

A study of emotional intelligence of the students in
the Phetchabun Rajabhat University

สุภาพร ชุสาย

กลุ่มวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
คณะครุศาสตร์

สุทิน เจียมประโคน

กลุ่มวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
คณะครุศาสตร์

ทุนอุดหนุนโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2557

ชื่องานวิจัย   การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้วิจัยวิจัย   สุภาพร ชุสาย
ผู้ร่วมวิจัยวิจัย   สุทิน เจียมประโคน
กลุ่มวิชา   จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 2558

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test ANOVA Scheffe's test ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ
- 2) นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นองค์ประกอบด้านองค์ประกอบด้านเห็นใจผู้อื่นและความรับผิดชอบที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
- 4) นักศึกษา สังกัดคณะต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
- 5) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์

Title   **A study of emotional intelligence of the students in the Phetchabun Rajabhat University**

Researcher   **Supaporn Chusai**

Co – researcher **Sutin Jeampracone**

Research in   **Educational Psychology and Guidance , Faculty of Education**
Phetchabun Rajabhat University 2015

ABSTRACT

The objects of this research were 1) to compare emotional intelligence of the students in the Phetchabun Rajabhat University by personal factor 2) study to average scores for emotional intelligence of the students.

The sample were 367 students in the Phetchabun Rajabhat University. The research tools consisted of questionnaires on personal factors and the emotional intelligence test. The statistical analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, ANOVA and Scheffe's test. The results of this research had shown that :

- 1) The students have the emotional intelligence at normal level.
- 2) Male and female in the Phetchabun Rajabhat University have the emotional intelligence differed at no significance level, except the emotional intelligence factor of the ability to sympathize with others and the ability to take responsibility differed at .05 significance level.
- 3) The students from each class have the emotional intelligence which differed at .01 significance level.
- 4) The students from different faculty have the emotional intelligence which differed at .01 significance level.

5) The students of different achievement have the emotional intelligence which differed at .01 significance level.

Keyword : emotional intelligence, emotional quotient

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ วิภาจักษณ์กุล หัวหน้ารายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาทักษะชีวิต หมอศุภวิชิตศึกษาทั่วไปและอาจารย์สุเทพ ธรรมะตระกูล รองคณบดีฝ่ายบริหารและพัฒนาคุณภาพนักศึกษา คณะครุศาสตร์เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำให้แก่คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณอาจารย์กานต์ชนก แซ่ฮ่วยที่มีส่วนช่วยเหลือในการเก็บแบบประเมินจากนักศึกษาและขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่สละเวลาในการทำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์เป็นอย่างดี อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

สุภาพร ชูสายและคณะ

9 มีนาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูป	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์	4
2.2 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์	4
2.3 องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์	5
2.4 ลักษณะของบุคคลที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูง	12
2.5 แนวทางและเครื่องมือในการวัดความฉลาดทางอารมณ์	12
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	20
3.1 ประชากร	20
3.2 กลุ่มตัวอย่าง	20
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 4 ผลการวิจัย	26
4.1 การวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	26

	หน้า
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์	28
4.3 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	36
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	53
5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย	53
5.2 ขอบเขตการวิจัย	53
5.3 สมมติฐานการวิจัย	53
5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	54
5.6 ผลการวิจัย	55
5.7 อภิปรายผล	57
5.8 ข้อเสนอแนะ	59
5.9 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป	59
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	63
ภาคผนวก ก แบบสอบถามในการวิจัย	64
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ขอใช้แบบสอบถาม	69
ภาคผนวก ค มคอ.3 รายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาทักษะชีวิต	72
ประวัติคณะวิจัย	97

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3-1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	20
3-2 แสดงตัวอย่างข้อคำถามของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์	22
3-3 แสดงการรวมคะแนนของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์	23
3-4 แสดงเกณฑ์ปกติของคะแนนความฉลาดทาง	24
4-1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ	27
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
4-2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของ	28
นักศึกษา	
4-3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของ	29
นักศึกษา จำแนกตามเพศของนักศึกษา	
4-4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของ	30
นักศึกษา จำแนกตามชั้นปีของนักศึกษา	
4-5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของ	32
นักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะของนักศึกษา	
4-6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของ	35
นักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา	
4-7 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ	37
4-8 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี	38
4-9 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธี	40
ของ Scheffe's test องค์ประกอบด้านดี	
4-10 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วย	40
วิธีของ Scheffe's test องค์ประกอบย่อยด้านเห็นใจผู้อื่น	
4-11 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วย	41
วิธีของ Scheffe's test องค์ประกอบย่อยด้านรับผิดชอบ	
4-13 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วย	42
วิธีของ Scheffe's test องค์ประกอบย่อยด้านมีแรงจูงใจ	

	หน้า
4-14 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test องค์ประกอบย่อยด้านสัมพันธภาพกับผู้อื่น	43
4-15 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test องค์ประกอบด้านมีสุข	43
4-16 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test องค์ประกอบย่อยด้านพึงพอใจในชีวิต	44
4-17 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test	44
4-18 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะ	45
4-19 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดี ของนักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะของนักศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test	47
4-20 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านควบคุมอารมณ์ตนเอง ของนักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะของนักศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test	47
4-21 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะของนักศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test	48
4-22 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	49
4-23 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดี ของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test	51
4-24 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านเห็นใจผู้อื่น ของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test	51
4-25 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านภูมิใจในตนเอง ของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test	52

สารบัญรูปภาพ

รูปที่

หน้า

2-1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

19

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ทุกคนในโลกนี้มีความต้องการสูงสุดเหมือนกันคือ สุขและความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการศึกษา การทำงาน หรือครอบครัว สำหรับคนที่มีความสำเร็จในชีวิตย่อมประสบแต่ความสุข เนื่องจากไม่มีใครต้องการประสบความผิดหวังหรือล้มเหลว แต่คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มีความสามารถทั้งในด้านสติปัญญา และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สมัยก่อนคนเก่ง หมายถึง คนฉลาดมีสติปัญญาดีและเรียนเก่ง โดยสังเกตได้จากเด็กที่เรียนดีมักจะเรียนได้สูง ๆ และได้งานทำที่มีผลตอบแทนสูง ต่อมาสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากประชากรเพิ่มจำนวนมากขึ้น จึงต้องมีการแข่งขันกันในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การทำงาน การดำเนินชีวิตประจำวัน จะเห็นว่าในสังคมปัจจุบันความคิดแบบเก่า ๆ ที่ว่าคนที่ฉลาดหรือได้รับการศึกษาสูงน่าจะประสบความสำเร็จในอาชีพเสมอไป บางคนล้มเหลวในการทำงาน เนื่องจากมีปัญหาในด้านการควบคุมอารมณ์และด้านมนุษย์สัมพันธ์ ความฉลาดทางอารมณ์ หรือ อีคิว (E.Q. = Emotional Quotient) เป็นความสามารถอีกส่วนหนึ่งของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และความเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง และนำเอาพลังแห่งอารมณ์ความรู้สึกเหล่านั้นมาให้เป็นประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเป็นการสอนให้ผู้เรียนเกิดความรู้และปลูกฝังจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ซึ่งเป็นศิลปะในการดำเนินชีวิต การที่ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียนหลายด้าน เช่น ความสามารถในการรู้จักและเข้าใจตนเอง การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การตัดสินใจแก้ปัญหา การสร้างสัมพันธภาพ ความรับผิดชอบต่อตนเอง การรู้จักตนเอง การเสริมสร้างแก่ความสุขแก่ชีวิต เป็นต้น ซึ่งความสามารถด้านต่าง ๆ เหล่านี้คือ ส่วนหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์

ผู้วิจัยเป็นผู้สอนในรายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาทักษะชีวิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเองและสามารถดำเนินชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์แห่งนี้ ดังนั้น ถ้าหากนักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์ในระดับที่เหมาะสม นักศึกษาย่อมเกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

รวมถึงการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยการตระหนักรู้ตนเองและอารมณ์ของตนเอง สามารถจัดการบริหารอารมณ์ของตนเองอย่างเหมาะสม สามารถจูงใจให้กำลังใจตนเองได้รับรู้เข้าใจ ความรู้สึกอารมณ์ของผู้อื่นในลักษณะใจเขาใจเรา มีทักษะในการพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น มีความสามารถในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF:HED) ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.2.2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 367 คน

1.3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.3.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.4.2 ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสดำรงตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองได้ชัดเจน

ยิ่งขึ้น

1.4.3 ผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับคณะ ระดับมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษา นำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 ความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสามารถปรับหรือควบคุมพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ที่จะช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

1.5.2 นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.5.3 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะบุคคล ประกอบด้วย

1.5.3.1 เพศ หมายถึง คุณลักษณะโดยกำเนิดของนักศึกษา แบ่งออกเป็นชายและหญิง

1.5.3.2 ชั้นปี หมายถึง ระดับ ระดับชั้นที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ ได้แก่ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4

1.5.3.3 สังกัดคณะ หมายถึง หน่วยงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนและให้บริการความรู้เกี่ยวกับวิชาการ ทั้ง 5 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการเกษตร และคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

1.5.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาจำแนกเพื่อใช้ในการศึกษาคั้งนี้มี 3 ระดับ ดังนี้

1.5.4.1 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 ลงมา

1.5.4.2 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง คือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 2.01 – 3.00

1.5.4.3 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 3.01 ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาทำการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์

คำว่า Emotional Intelligence นั้น นักวิชาการและนักจิตวิทยาของประเทศไทยเรียกให้สอดคล้องกับคำว่า IQ (Intelligence Quotient) ว่า EQ (Emotional Quotient) ซึ่งความจริงแล้วยังไม่มีเครื่องมือทางจิตวิทยาที่เป็นมาตรฐานในการประเมิน (Assess) Emotional Intelligence เช่นเดียวกับการประเมินความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ดังนั้นจึงไม่ควรใช้คำว่า EQ เพื่อสื่อความหมายว่าหมายถึงความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ถ้าต้องการใช้คำย่อจึงควรใช้คำว่า EI จึงจะถูกต้อง เนื่องจากมีที่มาแตกต่างกันแต่เมื่อนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันแล้ว จึงจำเป็นต้องอนุโลมตามไปคือใช้คำย่อว่า EQ (พรรณราย ทรัพย์ะประภา, 2543)

สำหรับประเทศไทยราชบัณฑิตยสถานยังไม่ได้กำหนดศัพท์บัญญัติขึ้น เนื่องจากคำว่า Emotional Intelligence เป็นคำศัพท์ทางวิชาการเฉพาะสาขา เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันจึงใช้ทับศัพท์เป็นส่วนใหญ่ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนิยามคำว่า Emotional Intelligence เป็นศัพท์ภาษาไทยว่า “ความฉลาดทางอารมณ์”

2.2 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

นักวิชาการ นักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายว่า ความฉลาดทางอารมณ์ไว้ตามที่ตนเองเห็น ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้นิยามคำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

ทศพร ประเสริฐสุข (2543) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง “...ความสามารถลักษณะหนึ่งของบุคคลที่จะตระหนักถึงความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเอง และของผู้อื่น สามารถ

ควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายใน ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการของตนเอง ได้อย่างเหมาะสมทุกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้ง ต่างๆ ได้อย่างไม่กับข้องใจ รู้จักจัดความเครียดที่จะขัดขวางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันมีค่าของตนได้ สามารถชี้นำความคิดและการกระทำของตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำหรือผู้ตาม ได้อย่างมีความสุข จนประสบความสำเร็จในการเรียน ความสำเร็จในอาชีพ ตลอดจนประสบความสำเร็จ ในชีวิต...”

รัตติกง จงวิศาล (2544) ได้กล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์ ว่า หมายถึง ความสามารถในการ ตระหนักรู้และเข้าใจอารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองและ สามารถใช้อารมณ์ให้เกิดประโยชน์ และเป็นความสามารถในการตระหนักรู้และเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น และความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

เจษฎา บุญมาโฮม (2546) ได้ให้ความหมายคำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถ ของบุคคลที่จะตระหนักถึงการเข้าใจ ความคิด อารมณ์ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุม และใช้ประโยชน์จากอารมณ์ของตนเองได้ จูงใจตนเองในด้านต่างๆ เพื่อให้มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

Goleman (1998) ได้ให้ความหมายคำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ว่า ความสามารถในการ ตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองและความรู้สึกของผู้อื่น จนสามารถบริหารหรือจัดการกับอารมณ์ของ ตนเอง เพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างประสบความสำเร็จ

Bar – on (อ้างถึงใน ทศพร, 2543) ได้ให้ความหมายคำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ไว้ว่าเป็น องค์ประกอบของความสามารถด้านส่วนตัว อารมณ์ และสังคมของบุคคลที่จะปรับตัวเข้ากับ สิ่งแวดล้อมได้อย่างประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึงความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสามารถปรับหรือควบคุมพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมกับ สภาพการณ์ ที่จะช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

2.3 องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้กำหนดองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. ด้านดี หมายถึง ความฉลาดในการควบคุมตนเอง รักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบด้วย

1.1 ควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง

1.1.1 รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง

1.1.2 ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้

1.1.3 แสดงออกอย่างเหมาะสม

1.2 เห็นใจผู้อื่น

1.2.1 ใส่ใจผู้อื่น

1.2.2 เข้าใจและยอมรับผู้อื่น

1.2.3 แสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม

1.3 รับผิดชอบ

1.3.1 รู้จักให้และรู้จักรับ

1.3.2 รับผิดชอบและให้อภัย

1.3.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. ด้านเก่ง หมายถึง ความฉลาดในการรู้จักตนเอง คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแรงงูใจในตนเอง มุ่งมั่นทำให้สำเร็จ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ความสามารถดังต่อไปนี้

2.1 รู้จักและมีแรงงูใจในตนเอง

2.1.1 รู้ศักยภาพของตนเอง

2.2.1 สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้

2.2.3 มีความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย

2.2 ตัดสินใจแก้ปัญหา

2.2.1 รับรู้และเข้าใจปัญหา

2.2.2 มีขั้นตอนในการแก้ปัญหา

2.2.3 มีความยืดหยุ่น

2.3 มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

2.3.1 รับรู้และเข้าใจปัญหา

2.3.2 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

2.3.3 แสดงความเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

3. ด้านมีสุข หมายถึง ความฉลาดในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ประกอบด้วย

3.1 ภูมิใจในตนเอง

3.1.1 เห็นคุณค่าตนเอง

3.1.2 เชื้อมั่นในตนเอง

3.2 พึงพอใจในชีวิต

3.2.1 มองโลกในแง่ดี

3.2.2 มีอารมณ์ขัน

3.2.3 พพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

3.3 มีความสงบทางใจ

3.3.1 มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข

3.3.2 รู้จักผ่อนคลาย

3.3.3 มีความสงบทางจิตใจ

Goleman (1998) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ แบ่งออกเป็น 2 สมรรถนะ ดังนี้

1. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competence) เป็นความหมายในการบริหารจัดการกับตนเอง ได้อย่างดี ประกอบด้วย

1.1 การตระหนักรู้ตนเอง (Self – awareness) เป็นการตระหนักรู้ความรู้สึกและความโน้มเอียงของตนเอง เป็นผู้ที่มีความรู้เท่าทันตนเอง สามารถหยั่งรู้โดยการสำรวจตนเองรู้ถึง ความเป็นไปได้ของตนเองต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ รอบตัว และความพร้อมของตนเอง ประกอบด้วย

1.1.1 การตระหนักรู้ในอารมณ์ตนเอง (Emotional – awareness) เป็นผู้รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง รู้ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความรู้สึกนั้นๆ และคาดคะเนผลที่จะเกิดตามมาได้

1.1.2 การประเมินตนเองอย่างถูกต้อง (Accurate self – assessment) สามารถประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง รู้จุดเด่น จุดด้อย และความมีคุณค่าของตนเอง

1.1.3 ความมั่นใจตนเอง (self – confidence) สามารถจัดการกับความรูสึกภายในตนได้ โดยให้อยู่ในสภาวะที่พอเหมาะพอดี

1.2 ความสามารถในการจัดระบบระเบียบกฎเกณฑ์ชีวิต (self – regulation) การควบคุมหรือจัดระบบระเบียบแห่งชีวิต ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถ ประกอบด้วย

1.2.1 การควบคุมตนเอง (self – control) สามารถจัดการกับภาวะอารมณ์หรือความรุนแรงต่าง ๆ ได้

1.2.2 ความน่าเชื่อถือได้ (Trustworthiness) เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์เป็นที่ไว้วางใจปฏิบัติรักษาคูณงามความดีเป็นแนวทางชีวิต

1.2.3 ความอดทนอดกลั้น (Conscientiousness) เป็นผู้ใช้สติปัญญา แสดงความรับผิดชอบ

1.2.4 ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) มีความสามารถในการปรับตัวยืดหยุ่นในการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

1.2.5 ความคิดริเริ่มแปลกใหม่ (Innovation) การเปลี่ยนแปลงใหม่ชอบสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เปิดใจกว้างกับความคิดและข้อเสนอแนะใหม่ได้อย่างมีความสุข

1.3 ความสามารถสร้างแรงจูงใจและจูงใจตนเองได้ (Motivation) สร้างแรงกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกของตนเองทางอารมณ์โดยวางแนวทางหรือวิถีทางที่เกื้อหนุนต่อการมุ่งสู่เป้าหมาย ประกอบด้วย

1.3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement drive) มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยพยายามทำภารกิจต่าง ๆ มีการปรับปรุงให้สู่มาตรฐานอันดีเลิศ

1.3.2 ความผูกพัน (Commitment) ยึดมั่นกับเป้าหมายของกลุ่ม และเป้าหมายขององค์กร

1.3.3 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) คิดริเริ่ม ตั้งใจ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามที่โอกาสจะเอื้ออำนวย

1.3.4 การมองโลกในแง่ดี (Optimism) มองโลกในแง่ดี เผชิญกับปัญหาและอุปสรรคได้อย่างไม่ย่อท้อจนสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

2. สมรรถนะทางสังคม (Social competence) เป็นการสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ประกอบด้วย

2.1 การรักษาสัมพันธภาพ (Empathy) หมายถึง การตระหนักรู้ถึงความต้องการความรู้สึก และมีความสนใจห่วงใยผู้อื่น ดังนี้

2.1.1 การเข้าใจผู้อื่น (Understanding others) ตระหนักรู้ถึงความรู้สึกนึกคิด และมุมมองของผู้อื่น สนใจและให้ความสำคัญผู้อื่นมากขึ้น

2.1.2 การพัฒนาผู้อื่น (Development others) ทราบความต้องการและช่วยพัฒนาให้เขามีความรู้ความสามารถให้ถูกทาง

2.1.3 การมีจิตใจให้บริการ (Service orientation) มีจิตใจให้บริการ รับรู้ คาดคะเนและตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่น หรือผู้ที่มาติดต่อสัมพันธ์กับตนเองได้

2.1.4 การรับรู้ความแตกต่างของผู้อื่น (Leveraging diversity) ให้โอกาสผู้อื่น สามารถเข้าใจความแตกต่างของคน ชัดเจนให้โอกาสบุคคล

2.1.5 การตระหนักของการอยู่ร่วมกัน (Political awareness) ตระหนักรู้ถึง ความคิดเห็นของกลุ่ม และสามารถคาดคะเนสถานการณ์ในด้านความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มได้

2.2 ทักษะทางสังคม (Social skills) เป็นความคล่องแคล่วในการติดต่อกับผู้อื่นอย่างมี ทักษะ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างปรารถนาดีโดยสามารถแสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่นได้ ประกอบด้วย

2.2.1 ศิลปะในการจูงใจผู้อื่น (Influence) ความสามารถในการโน้มน้าวใจ สามารถแสดงวิธีการโน้มน้าวความคิดเห็นของผู้อื่นได้อย่างนุ่มนวล และได้ผลดี

2.2.2 การสื่อสารที่ดี (Communication) มีกระบวนการสื่อสารที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ

2.2.3 การจัดการกับความขัดแย้ง (Conflict management) สามารถจัดการกับความขัดแย้งได้ดี เจรจาต่อรองแก้ไขปัญหา หาทางยุติข้อขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม

2.2.4 ความเป็นผู้นำ (Leadership) มีความเป็นผู้นำ สามารถจูงใจและแนะนำ ทั้งตัวบุคคลและกลุ่มได้อย่างดี ถูกทิศทาง

2.2.5 การกระตุ้นการเปลี่ยนแปลง (Change catalyst) สามารถกระตุ้นเร้าความ ริเริ่ม ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี นั่นคือการบริหารการเปลี่ยนแปลง

2.2.6 การสร้างความผูกพัน (Building bonds) สร้างสายสัมพันธ์ เสริมสร้างความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย

2.2.7 ความร่วมมือ (Collaboration and cooperation) ทำงานเป็นทีมร่วมกัน เพื่อเป้าหมายได้

2.2.8 ความสามารถทำงานเป็นหมู่คณะ (Team capabilities) สร้างสมรรถนะของทีมงาน ให้เกิดพลังงานร่วมมือสู่เป้าหมายได้

Bar – on (อ้างถึงใน ทศพร, 2543 และ ประชัน, 2544) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ 5 ประการ ดังนี้

1. ทักษะภายในตัวบุคคล (Intrapersonal skill) ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการเข้าใจภาวะอารมณ์ของตนเอง ความกล้าที่จะแสดงออกทางความคิดเห็น และความรู้สึกลึกซึ้งของตนเอง และมีสติตระหนักรู้งาน

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal skill) ประกอบด้วย ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีน้ำใจ ห่วงใยผู้อื่น และตระหนักรู้เท่าทันในความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น

3. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ประกอบด้วย ความสามารถในการตรวจสอบความรู้สึกตนเอง เข้าใจสถานการณ์ต่างๆ และสามารถตีความได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ความยืดหยุ่นในความคิดและความรู้สึกของตนเองเป็นอย่างดี และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและสถานการณ์เฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

4. วิธีการในการจัดการกับความเครียด (Impulse control) ประกอบด้วย การจัดการกับความเครียด บริหารความเครียด และควบคุมอารมณ์ของตนเองทั้งแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

5. ภาวะทางอารมณ์ (General mood) ประกอบด้วย การมองโลกแง่ดี การแสดงออกและความรู้สึกที่เป็นสุขที่สามารถสังเกตเห็นได้ สร้างความสนุกสนานให้เกิดแก่ตนเองและผู้อื่นได้

Weisinger (1998) กล่าวถึงองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ไว้ 2 ประการ คือ

1. ความฉลาดทางอารมณ์เฉพาะบุคคล (Increasing management scales) เป็นการจัดการทางอารมณ์ให้กับตนเอง อันได้แก่

1.1 การพัฒนาให้มีความตระหนักรู้จักตนเอง (Developing high self – awareness)

1.2 การบริหารอารมณ์ของตนเอง (managing you emotional)

1.3 การสร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับตนเอง (Motivation yourself)

2. การใช้ความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (Using your emotional in yours relations with other)

2.1 การพัฒนาทักษะการสื่อสารที่ดี (Developing effective communication skill)

2.2 การมีมนุษยสัมพันธ์ (Developing interpersonal expertise)

2.3 การช่วยเหลือผู้อื่นให้ช่วยเหลือตนเองได้ (Helping others help themselves)

เจษฎา บุญมาโฮม (2546) ได้สรุปองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ 9 ประการ คือ

1. การควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง เป็นความสามารถที่จะเข้าใจและจัดการกับอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งอดทนอดกลั้นแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

2. การเห็นใจผู้อื่น สามารถเข้าใจความแตกต่างของคน รับรู้ความรู้สึก และมีอารมณ์ร่วมกับผู้อื่น ใส่ใจต่อความรู้สึกและพฤติกรรมของคนรอบข้าง และแสดงออกถึงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

3. รับผิดชอบ รู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคม บทบาทหน้าที่ของตนเอง ตระหนักในประโยชน์ส่วนรวม รู้จักการให้และรับอย่างเหมาะสม ทำงานอย่างซื่อสัตย์รักษามาตรฐานส่วนบุคคล ทำตามคำพูด ยึดเป้าหมายของกลุ่ม ยอมรับข้อผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น

4. มีแรงจูงใจในตนเอง มีความสามารถในการจูงใจตนเองทั้งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ ความคิดสร้างสรรค์ และแรงบันดาลใจ เพื่อนำมาสร้างเสริมเป็นพลังในการดำเนินชีวิต โดยเผชิญปัญหาและอุปสรรคได้อย่างไม่ย่อท้อจนสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

5. ตัดสินใจและแก้ปัญหา รู้เท่าทันอารมณ์ มีสติและความยืดหยุ่นในการคิด และความรู้สึกของตนเองเป็นอย่างดี เข้าใจสถานการณ์ต่างๆ สามารถตีความได้ตรงความเป็นจริง มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดี หยั่งรู้และประเมินผลที่เกิดขึ้นได้

6. มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น มีน้ำใจ เอื้ออาทร ห่วงใยผู้อื่น มีทักษะทางสังคม เข้าใจถึงความแตกต่าง รับรู้และเข้าใจปัญหาต่างๆ สามารถจัดการกับความขัดแย้ง เจรจาต่อรอง แก้ไขปัญหาหาทางยุติข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

7. ภูมิใจในตนเอง มีความเข้าใจตนเอง รู้จักจุดเด่น จุดด้อย และคุณค่าของตนเอง ประเมินตนเองได้อย่างตรงไปตรงมา มั่นใจในตนเองสามารถจัดการกับความรู้สึกภายในตนเองได้ โดยให้อยู่ในสภาวะที่เหมาะสม

8. พึงพอใจในชีวิต มีความสามารถในการปรับตัว เข้าใจสภาพสังคม ยืดหยุ่นในการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ คิดริเริ่ม มั่นคง มองโลกในแง่ดี มีความสนุกสนานให้เกิดแก่ตนเองและผู้อื่นได้

9. มีความสุขทางใจ รู้จักวิธีที่จะทำให้ตนเองมีความสุข จัดการและผ่อนคลายกับความวิตกกังวล ความกลัว ความเครียดของตนเอง รู้จักแยกแยะคุณค่าสิ่งต่างๆ ได้ มีความสุขสงบทางจิตใจ

2.4 ลักษณะของบุคคลที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูง

ลักษณะของบุคคลที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูงสรุปได้ ดังนี้ (เจษฎา บุญมาโฮม และคณะ, 2544)

1. รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง
  2. สามารถควบคุมตนเองและแสดงอารมณ์ความรู้สึกอย่างเหมาะสมตรงความเป็นจริง
  3. สามารถแยกความคิดออกจากความรู้สึกได้
  4. มีพลังใจ แรงบันดาลใจที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต
  5. เข้าใจปัญหาและเผชิญต่อสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรืออารมณ์ที่ไม่เหมาะสมได้
  6. สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข
  7. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สนใจและให้ความสำคัญกับความรู้สึกผู้อื่น
  8. มีสัมพันธภาพ ใฝ่หาใจผู้อื่น มีความจริงใจ และซื่อสัตย์
  9. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี ไม่ยอมแพ้กับอุปสรรคหรือปัญหา
  10. สามารถอ่านภาษาท่าทางในการสื่อสารได้ดี
  11. พึงตนเองอย่างเหมาะสม มีอิสระทางความคิดโดยอยู่ในกรอบคุณธรรม
- สรุปได้ว่า ผู้ที่มีลักษณะความฉลาดทางอารมณ์สูงจะเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในชีวิต

2.5 แนวทางและเครื่องมือในการวัดความฉลาดทางอารมณ์

การวัดความฉลาดทางอารมณ์ในปัจจุบันยังเป็นการวัดที่ไม่เป็นระบบมาตรฐานสากล เพราะการวัดศักยภาพการเจริญเติบโตทางอารมณ์และสติปัญญาใน 4 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการ

รับรู้ทางอารมณ์ ความสามารถที่จะใช้อารมณ์ ความสามารถเข้าใจวิเคราะห์อารมณ์ตนเอง และความสามารถจัดระบบกับอารมณ์ของตนเอง Salovey และคณะ ได้วัดความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้แบบทดสอบชื่อ Trait Meta – Mood scale (TMMS) โดยแบบทดสอบนี้เป็นการวัดความแตกต่างระหว่างบุคคลเกี่ยวกับความสามารถที่จะสะท้อนอารมณ์ และการจัดการกับอารมณ์มีดัชนีซึ่งบ่งระดับความเอาใจใส่ที่บุคคลมีต่ออารมณ์ความรู้สึก ความชัดเจนของประสบการณ์ ความรู้สึก และความเชื่อ การยุติสภาวะอารมณ์ที่ไม่ดีหรือคงอารมณ์ที่ดี ซึ่งดัชนีบ่งชี้บอกแบบทดสอบฉบับนี้ Salovey และคณะ อธิบายว่าเป็นสมรรถนะหลายอย่างที่มีอยู่ภายในโครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์ Salovey และคณะ เชื่อ TMMS เป็นการนิยามเชิงปฏิบัติการของความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งได้แก่ ความใส่ใจ ความชัดเจน และการปรับอารมณ์ความรู้สึก เป็นพื้นฐานของมิติการจัดการระบบตนเองทางความฉลาดทางอารมณ์ แบบทดสอบ TMMS เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้ตอบรายงานตนเอง โดยเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ จาก 1 – 5 ซึ่ง 1 หมายถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” 2 หมายถึง “ไม่เห็นด้วย” 3 หมายถึง “ไม่แน่ใจ” 4 หมายถึง “เห็นด้วย” และ 5 หมายถึง “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ซึ่ง แบบทดสอบนี้มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบแรก คือ ความเอาใจใส่ต่ออารมณ์ความรู้สึก (Attention to feeling) มีจำนวน 21 ข้อ ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น ข้อคำถามทางบวก “ฉันใส่ใจมากกว่าฉันรู้สึกอย่างไร” ข้อความทางลบ เช่น “ฉันไม่ใส่ใจกับความรู้สึกของตนเอง”

องค์ประกอบที่สอง คือ ความชัดเจนในการแยกแยะอารมณ์ความรู้สึก (Clarify of feeling) มีจำนวน 15 ข้อ ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น ข้อความทางบวก “โดยปกติฉันมีอารมณ์ความรู้สึกที่มั่นคง” ข้อความทางลบ “ฉันไม่สามารถรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึก”

องค์ประกอบที่สาม คือ การปรับสภาวะอารมณ์ (Mood repair) ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะปรับสภาวะอารมณ์ที่น่าพอใจ หรือคงอารมณ์ที่น่าพอใจไว้ ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น ข้อคำถามทางบวก “ถึงแม้บางครั้งฉันมีความสุข แต่โดยส่วนใหญ่ฉันมีทัศนคติที่ดี” ข้อความทางลบ “ถึงแม้บางครั้งฉันมีความสุข แต่โดยส่วนใหญ่ฉันมีทัศนคติที่ไม่ดี”

องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แบบทดสอบ TMMS มีคุณภาพด้านความเชื่อมั่นและความตรง ผลจากการศึกษาพบว่า การเอาใจใส่ต่ออารมณ์ความรู้สึกมีความสัมพันธ์กับการมีสติของตนเอง ความชัดเจนอารมณ์ความรู้สึก มีความสัมพันธ์ทางลบกับความคลุ้มเครือต่ออารมณ์ การแสดงออกและความเศร้าหดหู่ และการปรับอารมณ์ความรู้สึกมีความสัมพันธ์

ทางลบกับความเศร้าหุด และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมองโลกในแง่ดี และความเชื่อการ จัดระบบสภาวะอารมณ์ที่ไม่ดี ต่อมา Salovey และคณะ ได้พัฒนาแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ ชื่อ “The Multifactor Emotion Intelligence Scale” (MEIS) ขึ้น เน้นเรื่องความสามารถทางสมองเป็นหลัก ซึ่งเป็นแบบทดสอบในรูป Paper Pencil Test ในการทำแบบทดสอบนี้ และแบบทดสอบ “The Emotional IQ Test” ที่อยู่ในรูป CD-ROM โดยแบบทดสอบทั้งสองรูปแบบนี้เหมือนกันทุกประการใน ด้านเนื้อหาและ โครงสร้าง แตกต่างกันที่สื่อการนำเสนอแบบทดสอบ โดย Salovey และคณะ เชื่อว่า แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์เป็นการวัดสติปัญญาที่แท้จริง แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยงานด้าน ความสามารถที่ให้ผู้ตอบทำทั้งหมด 12 งาน จากแบบทดสอบ 4 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบการระบุนอารมณ์ เป็นการวัดการรับรู้ทางอารมณ์ ให้ผู้ตอบระบุนอารมณ์คนที่ ปรากฏอยู่ในภาพ ในการออกแบบ และดนตรี และงานที่เสนอสถานการณ์ทางอารมณ์ให้ผู้ตอบระบุว่า บุคคลในสถานการณ์นั้นมีอารมณ์อย่างไร

2. แบบทดสอบการใช้อารมณ์ เป็นการวัดการซึมซับอารมณ์ มีอยู่สองส่วน ได้แก่ การวัดว่า ผู้ตอบสามารถสร้างความรู้สึกที่แตกต่างกันได้ดีแค่ไหน และการใช้ความรู้สึกเพื่อต่อกระบวนการคิด

3. แบบทดสอบความเข้าใจอารมณ์ เป็นการวัดความสามารถของบุคคลที่จะทราบว่าอารมณ์มี ที่มาจากอะไร และอะไรจะเกิดขึ้นถ้าอารมณ์มีความเข้มข้น ตลอดจนความสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ ระหว่างอารมณ์ที่แตกต่างกัน

4. แบบทดสอบการจัดระบบอารมณ์ เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถที่จะจัดการและควบคุม อารมณ์ของตนเองและบุคคลอื่น ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของความฉลาดทางอารมณ์ แบบทดสอบนี้ ผู้ตอบต้องประเมินประโยชน์ของการกระทำที่เป็นไปได้ในสถานการณ์ทางอารมณ์ ผลการวิเคราะห์ แบบทดสอบ MEIS พบว่าความฉลาดทางอารมณ์สามารถแยกองค์ประกอบเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การรับรู้ทางอารมณ์ ความเข้าใจทางอารมณ์ และการจัดการทางอารมณ์

2. การวัดความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิด Bar – on

Bar – on (อ้างถึงใน กรมสุขภาพจิต, 2543) ได้ศึกษาและสร้างแบบทดสอบความฉลาดทาง อารมณ์ชื่อ Emotional Quotient Inventory (EQI) ขึ้นเพื่อวัดความฉลาดทางอารมณ์ 13 องค์ประกอบ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ พบว่าองค์ประกอบ 13 องค์ประกอบ ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ประมาณ 50 แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมถึงความมี ความสัมพันธ์ทางลบกับความรู้สึกทางลบ และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ

ความรู้สึกทางบวก ความคงที่ทางอารมณ์และการแสดงออก แต่แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ของ Bar - on ในภาพรวมและองค์ประกอบย่อยไม่มีความสัมพันธ์กับแบบทดสอบสติปัญญาทางสมองมาตรา B ที่ปรากฏใน 16 PF และมีความสัมพันธ์เล็กน้อยกับ WAIS - R ($r = .12$) Bar - on ได้สร้างแบบทดสอบเพื่อให้เป็นเครื่องมือสร้างฐาน (Emotional profilers) เพื่อใช้ในการจัดคนให้เหมาะกับอาชีพ หรือชี้บ่งอารมณ์ด้านที่ควรปรับปรุง แบบทดสอบนี้จึงมีประโยชน์สำหรับการวางแผนในการทำงาน เช่น คนที่ได้คะแนนสูงในการมองโลกในแง่ดี จะเป็นดัชนีชี้บ่งว่าบุคคลนั้นจะประสบความสำเร็จในการทำงานบางอย่าง เช่น การเป็นพนักงานขาย เป็นต้น อย่างไรก็ตามแม้ว่าแบบทดสอบของ Bar - on จะมีเกณฑ์ปกติ (Norm) มีการวิเคราะห์องค์ประกอบ และมีการหาความสัมพันธ์กับแบบทดสอบจำนวนมากแต่ยังไม่มีการยืนยันเกี่ยวกับการพยากรณ์ความสำเร็จทางอาชีพและวิชาการ

3. การวัดความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของ Goleman

Goleman (อ้างถึงใน กรมสุขภาพจิต, 2543) ได้สร้างแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์พิมพ์เผยแพร่ลงใน Internet แบบทดสอบของ Goleman ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อคำถามผู้ตอบต้องระบุคำตอบที่มีต่อสถานการณ์ที่สมมติขึ้น แบบทดสอบของ Goleman ฉบับนี้มีความสัมพันธ์สูงกับความเข้าใจของผู้อื่น และการควบคุมอารมณ์ และยังมีเนื้อหาที่คาบเกี่ยวกับองค์ประกอบร่วมของแบบทดสอบ MEIS ของ Salovey และคณะ ด้านการจัดการทางอารมณ์ อย่างไรก็ตาม แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ของ Goleman ไม่นิยมใช้มากนักในงานวิจัยเพราะแบบทดสอบมีค่าความน่าเชื่อถือค่อนข้างต่ำมาก ($r = .18$) เนื่องจากแบบทดสอบมีจำนวนข้อที่น้อยมาก

4. การวัดความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของ Cross

Cross (อ้างถึงใน กรมสุขภาพจิต, 2543) ได้สร้างแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของ Goleman เป็นแบบรายงานตนเอง ข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ เสมอ โดยปกติ บางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคยเลย เพื่อใช้ประเมินความฉลาดทางอารมณ์อย่างคร่าวๆ

5. การวัดความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของ Shrink

Shrink (อ้างถึงใน กรมสุขภาพจิต, 2543) ได้สร้างแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ชื่อ Emotional Intelligence Test มีข้อคำถามจำนวน 70 ข้อ เป็นเรื่องที่ประเมินองค์ประกอบด้านต่างๆ ของความฉลาดทางอารมณ์ โดยให้ผู้ตอบรายงานตามความเป็นจริงในสิ่งที่ตนเองคิด รู้สึก หรือการกระทำ

6. การวัดความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของ Jerabek

Jerabek (1998) ได้สร้างแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ชื่อ Emotional Intelligence Test มีข้อคำถามจำนวน 70 ข้อ แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ฉบับนี้มี 2 องค์ประกอบ คือ เรื่องของความรู้สึกและเรื่องพฤติกรรม ลักษณะของแบบทดสอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ และให้ผู้ตอบแบบทดสอบตอบคำถามตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ แบบทดสอบฉบับนี้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .81 และมีค่าความเที่ยง .91 ซึ่งแบบทดสอบฉบับนี้เหมาะสำหรับบุคคลวัยทำงานเพราะมีการทำนายความสำเร็จของการทำงานกับระดับสติปัญญา

7. การวัดความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของ Hall

Hall (2000 อ้างถึงใน เกษฎา บุญมาโฮม, 2546) ได้สร้างแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ชื่อ Emotional Intelligence Self – Evaluation เพื่อประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบคือ การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การจัดการอารมณ์ตนเอง การจูงใจตนเอง การสร้างสัมพันธภาพ และการโน้มน้าวใจผู้อื่น

สำหรับประเทศไทยได้มีหน่วยงานและนักวิชาการสนใจการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความฉลาดทางอารมณ์ โดยมีการยึดถือแนวคิดโครงสร้างของนักวิชาการต่างประเทศและสร้างแนวคิดโครงสร้างความฉลาดทางอารมณ์ขึ้นเอง เพื่อสร้างแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้สร้างแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ตามโครงสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของคนไทยที่เน้นเรื่องความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีข้อคำถามจำนวน 52 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ เก่ง ดี และมีสุข ลักษณะของแบบทดสอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ คือ ไม่จริง จริงบางครั้ง ก่อนข้างจริง และจริงมาก แบบทดสอบฉบับนี้มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .82 และแยกวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านดีมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .67 องค์ประกอบด้านเก่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .55 และองค์ประกอบด้านมีความสุขมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .77

ช่อลัดดา ขวัญเมือง (2542) ได้สร้างแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ลักษณะแบบทดสอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 6 ระดับ โดยแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบคือ 1) ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองมี 7 องค์ประกอบย่อย คือ การตระหนักรู้ในตนเอง การยอมรับในตนเอง การพึ่งพาตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การปรับปรุง การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย และการมองโลกในแง่ดี 2) ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล มี 5 องค์ประกอบย่อย คือ การเอาใจเขามาใส่ใจ

ใจเรา การรับผิดชอบสังคม การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม การจัดการกับความขัดแย้ง และการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .88

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้ทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้วัดความฉลาดทางอารมณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้เป็นแบบประเมินศักยภาพทางอารมณ์ทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองต่อไป โครงสร้างหลัก 3 ด้าน คือ ดี เก่ง สุข และมีองค์ประกอบย่อยด้านละ 3 องค์ประกอบ รวมเป็น 9 องค์ประกอบย่อย โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 52 ข้อ กลุ่มตัวอย่าง วัย 12 – 60 ปี จำนวน 6,812 คน จากประชากรเป้าหมายใน 5 จังหวัด วิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้สถิติพรรณนาเพื่ออธิบายตัวแปร และใช้สถิติขั้นสูงเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร

ผลการศึกษา คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์มาตรฐานโดยรวมขององค์ประกอบหลักแต่ละด้าน จำแนกตามอายุ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 12 – 17 ปี 18 – 25 ปี และ 26 – 60 ปี ตามลำดับ และพบว่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์รวมและคะแนนเฉลี่ยด้านดี เก่ง และสุข ของกลุ่มอายุ 12 – 17 ปี ต่ำกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสคู่มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด ม่าย หย่า/แยก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เจษฎา บุญมาโฮม และคณะ (2544) ได้ศึกษาถึงปัจจัยพื้นฐานที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน นิสิต นักศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ และศึกษาความสัมพันธ์โดยการสร้างสมการถดถอยพหุคูณเพื่อทำนายปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจากคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,374 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่สร้างและพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 53 ข้อความ โดยมีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ 5 ด้าน คือ การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การจัดการอารมณ์ตนเอง การใส่ใจตนเอง การสร้างสัมพันธภาพ และการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด .93 ข้อคำถามทุกข้อมีความตรงตามเนื้อหา มีอำนาจจำแนก มีความสอดคล้องภายใน มีความคงที่ภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อมี

ความตรงตามทฤษฎีโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยทั้ง 5 องค์ประกอบสอดคล้องกับองค์ประกอบสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดของผลการวัดความฉลาดทางอารมณ์ได้ร้อยละ 54.63 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านการศึกษาและรายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ได้ร้อยละ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ช่อลัดดา ขวัญเมือง (2542) ได้ทำการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์และวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 1,151 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองประกอบ 7 องค์ประกอบ คือ การตระหนักรู้ในตนเอง การยอมรับในตนเอง การพึ่งพาตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การปรับตัว การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย และการมองโลกในแง่ดี 2) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลมี 5 องค์ประกอบ คือ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การรับผิชอบสังคม การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม การจัดการกับอารมณ์กับความขัดแย้ง และการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล คุณภาพของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ มีความตรงตามเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .75 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากค่าสถิติที่อยู่ระหว่าง 3.61 – 6.97 และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเท่ากับ .88 พร้อมทั้งเกณฑ์ปกติที่อยู่ในช่วงเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 1 – 99

2. ความฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองและระหว่างบุคคลของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง อยู่ในระดับค่อนข้างสูงนักศึกษาโปรแกรมวิชาพระพุทธศาสนามีความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองและระหว่างบุคคลสูงกว่าโปรแกรมอื่นๆ โปรแกรมวิชาศิลปศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล และความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการจัดการกับความขัดแย้งและการเอาใจเขามาใส่ใจเราน้อยกว่าโปรแกรมวิชาอื่นๆ โปรแกรมวิชานาฏศิลป์มีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการควบคุมอารมณ์น้อยกว่าโปรแกรมวิชาอื่นๆ

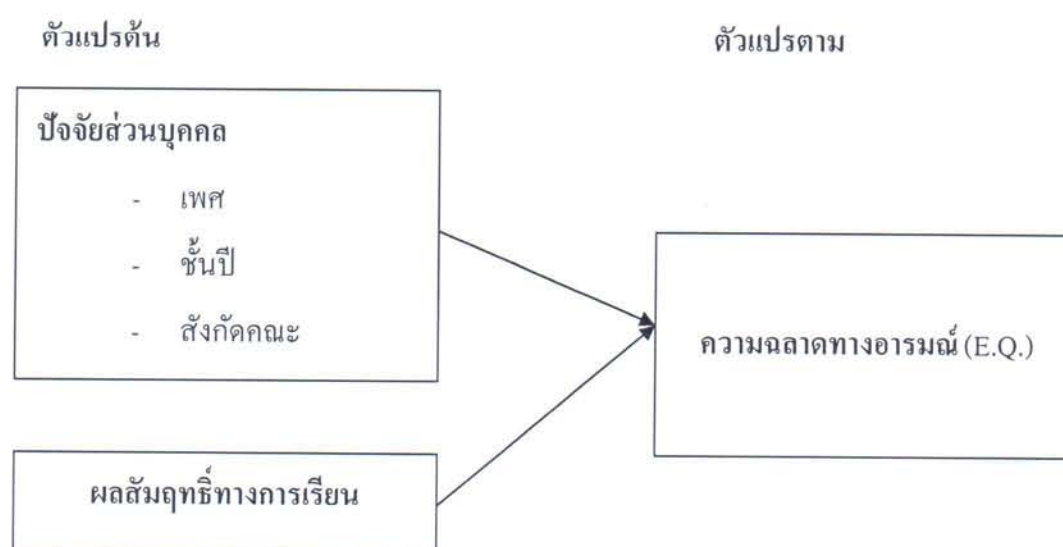
ปาริกา อัครนิवास (2550) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์กับการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปี และคณะวิชาต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน โดยที่นักศึกษาหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมสูงกว่านักศึกษาเพศชาย นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาที่เรียนคณะ

วิทยาการจัดการและคณะครุศาสตร์มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมสูงกว่านักศึกษาที่เรียนคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Holbrook (1997) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับทักษะการเขียนเบื้องต้น กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนวิชา English 102 การเขียนเบื้องต้น ปีการศึกษา 1996 จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบสังเกตพฤติกรรมเพื่อประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับผลงานจากแฟ้มสะสมงานของนักศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา English 102 การเขียนเบื้องต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Rockhill and Greener (1999) ได้ศึกษาความสามารถในการรายงานตนเองเบื้องต้นกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านการใส่ใจในความรู้สึก ความชัดเจนของอารมณ์และการปรับปรุงสภาวะอารมณ์ โดยใช้แบบทดสอบวัดอารมณ์สำหรับเด็ก จำนวน 28 ข้อ และแบบวัดความรู้สึกรวมมองโลกในแง่ดี กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับประถมศึกษาเกรด 3 – 7 จำนวน 691 คน ผลการทดลองพบว่า คะแนนจากแบบทดสอบวัดอารมณ์แต่ละฉบับมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปรับปรุงตนเองซึ่งวัดจากแบบวัดความพอใจในชีวิต และการแสดงอารมณ์ของเด็กมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถในการเข้าสังคมและความสามารถในการปรับปรุงตนเอง

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 2-1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การดำเนินครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7,551 คน จากทั้ง 5 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการเกษตร และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7,551 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครชีแกลมอร์แกน จำนวน 367 คน สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 3-1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สังกัดคณะ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
คณะครุศาสตร์	1,868	91
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1,029	50
คณะวิทยาการจัดการ	1,423	69
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	885	43
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,346	114
รวม	7,551	367

จากจำนวนตัวอย่างที่คำนวณได้ในแต่ละคณะ ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามแบบมีตัวเลือกให้ตอบ จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ และ เกรดเฉลี่ย

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์จากกรมสุขภาพจิต สร้างโดยคุณสมทรง สุวรรณเลิศและคณะ ซึ่งแบบวัดนี้สร้างขึ้นตาม โครงสร้างฉลาดทางอารมณ์ของคนไทยที่เน้นเรื่องความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและหลักธรรมคำสอนของศาสนา ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดด้วยการหาอำนาจจำแนกของข้อคำถาม สัมประสิทธิ์รายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ และความเชื่อมั่นของแบบวัดด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ เท่ากับ .82 และแยกวิเคราะห์องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านดีมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .67 องค์ประกอบด้านเก่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .55 และองค์ประกอบด้านมีความสุขมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .77

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์โดยทดลองใช้แบบวัดนี้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน เพื่อพิจารณาความคล่องตัวในการดำเนินการทดสอบ เช่น การใช้เวลาในการทดสอบ ความเข้าใจในข้อคำถามแต่ละข้อ และหาความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .82 และแยกวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านดีมีค่าความเชื่อมั่น .79 องค์ประกอบด้านเก่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .53 และองค์ประกอบด้านมีความสุขมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

ลักษณะแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต ลักษณะแบบวัดเป็นการรายงานตนเองตามแบบมาตราส่วน ประเมินค่า 4 ระดับ คือ ไม่จริง จริงบางครั้ง ค่อนข้างจริง และจริงมาก จำนวน 52 ข้อ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบคือ

1. ด้านดี จำนวน 18 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 1 - 18 แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย คือ ควบคุมอารมณ์ตนเอง จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 1 - 6 เห็นใจผู้อื่น จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 7 - 12 และรับผิดชอบจำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 13 - 18
2. ด้านเก่ง จำนวน 18 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 19 - 36 แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย คือ มีแรงจูงใจ จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 19 - 24 ตัดสินใจแก้ปัญหา จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 25 - 30 และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นจำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 31- 36
3. ด้านมีความสุข จำนวน 16 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 37 - 52 แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย คือ ภูมิใจในตนเอง จำนวน 4 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 37 - 40 พึงพอใจในชีวิต จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 41 - 46 และสุขสงบทางใจจำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 47- 52

ตารางที่ 3-2 แสดงตัวอย่างข้อคำถามของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

ข้อความ	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริง มาก
เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับฉัน				
ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ				
เมื่อถูกขัดใจ ฉันมักรู้สึกหงุดหงิดจนควบคุมอารมณ์ไม่ได้				
ฉันสามารถรอคอยเพื่อบรรลุเป้าหมายที่พอใจ				
ฉันมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียงเล็กน้อย				
เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจนคนอื่นยอมรับได้				
ฉันสังเกตได้เมื่อคนใกล้ฉันมีอารมณ์เปลี่ยนแปลง				

เกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถามจากแบบวัด แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ข้อคำถามเชิงนิมาน ได้แก่ ข้อ 1, 4, 6, 7, 10, 14, 15, 17, 20, 22, 23, 25, 28, 31, 32, 34, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 49 และ 50 แต่ละข้อคำถามให้คะแนนดังต่อไปนี้

ไม่จริง ให้ 1 คะแนน
 จริงบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ค่อนข้างจริง ให้ 3 คะแนน
 จริงมาก ให้ 4 คะแนน

กลุ่มที่ 2 ข้อคำถามเชิงนิเสธ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 5, 8, 9, 11, 13, 16, 18, 19, 21, 24, 26, 27, 29, 30, 33, 35, 37, 40, 45, 47, 51 และ 52 แต่ละข้อคำถามให้คะแนนดังต่อไปนี้

ไม่จริง ให้ 4 คะแนน
 จริงบางครั้ง ให้ 3 คะแนน
 ค่อนข้างจริง ให้ 2 คะแนน
 จริงมาก ให้ 1 คะแนน

การแปลผลให้รวมคะแนนแต่ละข้อคำถามตามองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ ดังตารางที่ 3-3

ตารางที่ 3-3 แสดงการรวมคะแนนของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์	องค์ประกอบย่อย	การรวมคะแนน	ผลรวม
1. ด้านดี	1.1 ควบคุมอารมณ์ตนเอง	ข้อ 1 - 6	
	1.2 เห็นใจผู้อื่น	ข้อ 7 - 12	
	1.3 รับผิดชอบ	ข้อ 13 - 18	
2. ด้านเก่ง	2.1 มีแรงจูงใจ	ข้อ 19 - 24	
	2.2 ตัดสินใจแก้ปัญหา	ข้อ 25 - 30	
	2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	ข้อ 31 - 36	
3. ด้านมีความสุข	3.1 ภูมิใจในตนเอง	ข้อ 37 - 40	
	3.2 พึงพอใจในชีวิต	ข้อ 41 - 46	
	3.3 สุขสงบทางใจ	ข้อ 47 - 52	

จากนั้นนำคะแนนจากการทำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างอายุ 17 – 25 ปี ซึ่งจัดระดับการแปลความหมายไว้ 3 ประเภทคือ บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ และบุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเกณฑ์ปกติ ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2543)

ตารางที่ 3-4 แสดงเกณฑ์ปกติของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์

องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์	ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ
1. องค์ประกอบด้านดี	<48	48 - 58	>58
1.1 ควบคุมอารมณ์ตนเอง	<13	13 - 17	>17
1.2 เห็นใจผู้อื่น	<16	16 - 20	>20
1.3 รับผิดชอบ	<16	16 - 22	>22
2. องค์ประกอบด้านเก่ง	<45	45 - 57	>57
2.1 มีแรงจูงใจ	<14	14 - 20	>20
2.2 ตัดสินใจแก้ปัญหา	<13	13 - 19	>19
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	<14	14 - 20	>20
3. องค์ประกอบด้านมีความสุข	<40	40 - 55	>55
3.1 ภูมิใจในตนเอง	<9	9 - 13	>13
3.2 พึงพอใจในชีวิต	<16	16 - 22	>22
3.3 สุขสงบทางใจ	<15	15 - 21	>21
คะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวม	< 140	140 - 170	>170

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและได้รับความช่วยเหลือจากคณาจารย์แต่ละคณะ ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 367 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 367 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลรหัสซึ่งใช้แทนคำตอบลงในตารางใส่ข้อมูลของโปรแกรมคำนวณทางสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติต่าง ๆ

3.5.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ และเกรดเฉลี่ย โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2.2 วิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

3.5.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วน
บุคคล ที่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่า t (t-test)

3.5.2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วน
บุคคล ที่แบ่งออกเป็นมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way
ANOVA) หรือการทดสอบค่า F (F-test) และวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ
ของ Scheffe's test

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปี

สังกัดคณะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 การวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเครื่องมือวิจัยไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน ผู้วิจัยสรุปคุณลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยเสนอค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่าง n = 367 คน

ปัจจัยส่วนบุคคล	ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	121	32.97
	หญิง	246	67.03
ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	119	32.43
	ชั้นปีที่ 2	121	32.97
	ชั้นปีที่ 3	70	19.07
	ชั้นปีที่ 4	57	15.53
สังกัดคณะ	ครุศาสตร์	91	24.80
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	50	13.62
	วิทยาการจัดการ	69	18.80
	เทคโนโลยีการเกษตร	43	11.72
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	114	31.06
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ต่ำ	13	3.54
	ปานกลาง	242	65.94
	สูง	112	30.52

จากตารางที่ 4-1 พบว่า

1. นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 67.03 และเพศชายจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 32.97 ตามลำดับ
2. นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 32.97 รองลงมาชั้นปีที่ 1 จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 32.43 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 19.07 และน้อยที่สุดกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.53 ตามลำดับ
3. นักศึกษาส่วนใหญ่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.06 รองลงมาคณะครุศาสตร์ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.62 และน้อยที่สุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.72 ตามลำดับ

4. นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 65.94 รองลงมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 30.52 และ น้อยที่สุดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.54 ตามลำดับ

4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์

การนำเครื่องมือวิจัยไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน ผู้วิจัยสรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยเสนอค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา

ความฉลาดทางอารมณ์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	ระดับ E.Q.
1. องค์ประกอบด้านดี	53.84	6.17	ปกติ
1.1 ควบคุมอารมณ์ตนเอง	17.34	2.51	ปกติ
1.2 เห็นใจผู้อื่น	17.63	2.35	ปกติ
1.3 รับผิดชอบ	18.87	2.88	ปกติ
2. องค์ประกอบด้านเก่ง	50.43	5.89	ปกติ
2.1 มีแรงจูงใจ	17.22	2.54	ปกติ
2.2 ตัดสินใจแก้ปัญหา	16.35	2.59	ปกติ
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	16.85	2.47	ปกติ
3. องค์ประกอบด้านมีความสุข	46.92	6.17	ปกติ
3.1 ภูมิใจในตนเอง	11.09	1.68	ปกติ
3.2 พึงพอใจในชีวิต	18.62	3.20	ปกติ
3.3 สุขสงบทางใจ	17.20	2.86	ปกติ
E.Q. โดยภาพรวม	151.18	16.08	ปกติ

จากตารางที่ 4-2 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์มีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติ องค์ประกอบด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีความสุขอยู่ในระดับปกติ และองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับปกติ

สำหรับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำแนกตามเพศ ชั้นปี สังกัดคณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยนำเสนอตารางที่ 4-3 ถึง ตารางที่ 4-6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา
จำแนกตามเพศของนักศึกษา

ความฉลาดทางอารมณ์	เพศ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ E.Q.
1. องค์ประกอบด้านดี	ชาย	53.02	6.05	ปกติ
	หญิง	54.24	6.20	ปกติ
1.1 ควบคุมอารมณ์ตนเอง	ชาย	17.37	2.38	ปกติ
	หญิง	17.32	2.57	ปกติ
1.2 เห็นใจผู้อื่น	ชาย	17.23	2.29	ปกติ
	หญิง	17.83	2.36	ปกติ
1.3 รับผิดชอบ	ชาย	18.42	2.98	ปกติ
	หญิง	19.08	2.80	ปกติ
2. องค์ประกอบด้านเก่ง	ชาย	50.54	6.07	ปกติ
	หญิง	50.36	5.81	ปกติ
2.1 มีแรงจูงใจ	ชาย	17.19	2.59	ปกติ
	หญิง	17.23	2.52	ปกติ
2.2 ตัดสินใจแก้ปัญหา	ชาย	16.39	2.71	ปกติ
	หญิง	16.33	2.53	ปกติ
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	ชาย	16.95	2.59	ปกติ
	หญิง	16.80	2.42	ปกติ
3. องค์ประกอบด้านมีความสุข	ชาย	46.28	6.32	ปกติ
	หญิง	47.22	6.08	ปกติ
3.1 ภูมิใจในตนเอง	ชาย	10.92	1.66	ปกติ
	หญิง	11.17	1.68	ปกติ
3.2 พึงพอใจในชีวิต	ชาย	18.48	3.27	ปกติ
	หญิง	18.68	3.17	ปกติ
3.3 สุขสงบทางใจ	ชาย	16.87	3.07	ปกติ
	หญิง	17.36	2.75	ปกติ
ความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม	ชาย	149.85	16.61	ปกติ
	หญิง	151.83	15.81	ปกติ

จากตารางที่ 4-3 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์เพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปกติ

ตารางที่ 4-4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีของนักศึกษา

ความฉลาดทางอารมณ์	ชั้นปี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ E.Q.
1. องค์ประกอบด้านดี	1	54.24	5.90	ปกติ
	2	53.69	6.22	ปกติ
	3	51.64	5.80	ปกติ
	4	56.01	6.30	ปกติ
1.1 ควบคุมอารมณ์ตนเอง	1	17.26	2.45	ปกติ
	2	17.23	2.66	ปกติ
	3	16.97	2.40	ปกติ
	4	18.15	2.32	สูงกว่าปกติ
1.2 เห็นใจผู้อื่น	1	17.80	2.34	ปกติ
	2	17.61	2.18	ปกติ
	3	16.78	2.27	ปกติ
	4	18.38	2.53	ปกติ
1.3 รับผิดชอบ	1	19.16	2.72	ปกติ
	2	18.85	2.94	ปกติ
	3	17.88	2.85	ปกติ
	4	19.47	2.86	ปกติ
2. องค์ประกอบด้านเก่ง	1	50.96	5.59	ปกติ
	2	50.63	5.81	ปกติ
	3	47.82	5.50	ปกติ
	4	52.05	6.30	ปกติ
2.1 มีแรงจูงใจ	1	17.51	2.44	ปกติ
	2	17.18	2.58	ปกติ
	3	16.22	2.41	ปกติ
	4	17.92	2.51	ปกติ

ตารางที่ 4-4 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของ
จำแนกตามชั้นปีของนักศึกษา

ความฉลาดทางอารมณ์	ชั้นปี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ E.Q.
2.2 ตัดสินใจแก้ปัญหา	1	16.39	2.51	ปกติ
	2	16.23	2.72	ปกติ
	3	16.02	2.32	ปกติ
	4	16.91	2.74	ปกติ
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	1	17.05	2.31	ปกติ
	2	17.21	2.42	ปกติ
	3	15.57	2.36	ปกติ
	4	17.21	2.58	ปกติ
3. องค์ประกอบด้านมิสุข	1	47.61	6.11	ปกติ
	2	47.26	5.95	ปกติ
	3	44.65	6.63	ปกติ
	4	47.49	5.63	ปกติ
3.1 ภูมิใจในตนเอง	1	11.11	1.70	ปกติ
	2	11.03	1.70	ปกติ
	3	10.85	1.73	ปกติ
	4	11.43	1.46	ปกติ
3.2 พึ่งพอใจในชีวิต	1	19.28	3.15	ปกติ
	2	18.74	3.06	ปกติ
	3	17.17	3.40	ปกติ
	4	18.75	2.84	ปกติ
3.3 สุขสงบทางใจ	1	17.21	2.93	ปกติ
	2	17.48	2.82	ปกติ
	3	16.62	2.91	ปกติ
	4	17.29	2.70	ปกติ
ความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม	1	152.82	15.50	ปกติ
	2	151.59	16.09	ปกติ
	3	144.12	15.07	ปกติ
	4	155.56	16.18	ปกติ

จากตารางที่ 4-4 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่กำลังศึกษาทุกชั้นปีมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและด้านย่อยอยู่ในระดับปกติ ยกเว้นองค์ประกอบควบคุมอารมณ์ตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับสูงกว่าปกติ

ตารางที่ 4-5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะของนักศึกษา

ความฉลาดทางอารมณ์	สังกัดคณะ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ E.Q.
1. องค์ประกอบด้านดี	ครุศาสตร์	55.62	5.53	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	52.54	6.15	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	53.75	6.17	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	54.90	5.85	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	52.64	6.46	ปกติ
1.1 ควบคุมอารมณ์ตนเอง	ครุศาสตร์	17.84	2.14	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	17.40	2.59	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	17.62	2.52	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	17.62	2.76	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	16.62	2.52	ปกติ
1.2 เห็นใจผู้อื่น	ครุศาสตร์	18.24	2.31	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	17.08	2.44	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	17.56	2.29	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	17.83	2.06	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	17.36	2.39	ปกติ
1.3 รับผิดชอบ	ครุศาสตร์	19.53	2.58	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	18.06	2.78	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	18.56	3.06	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	19.44	2.76	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	18.64	2.97	ปกติ

ตารางที่ 4-5 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของ
จำแนกตามสังกัดคณะของนักศึกษา

ความฉลาดทางอารมณ์	สังกัดคณะ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ E.Q.
2. องค์ประกอบ ด้านเก่ง	ครุศาสตร์	51.53	5.30	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	49.14	5.61	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	50.02	6.05	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	50.86	5.56	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	50.18	6.40	ปกติ
2.1 มีแรงจูงใจ	ครุศาสตร์	17.37	2.03	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	16.98	3.18	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	17.23	2.66	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	17.20	2.63	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	17.21	2.52	ปกติ
2.2 ตัดสินใจ แก้ปัญหา	ครุศาสตร์	16.96	2.45	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	15.82	2.18	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	16.21	2.59	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	16.55	2.80	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	16.10	2.72	ปกติ
2.3 สัมพันธภาพกับ ผู้อื่น	ครุศาสตร์	17.19	2.29	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	16.34	2.38	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	16.57	2.33	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	17.09	2.39	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	16.86	2.73	ปกติ
3. องค์ประกอบ ด้านมีสุข	ครุศาสตร์	48.07	4.81	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	45.44	6.38	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	46.43	6.39	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	48.09	6.04	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	46.48	6.79	ปกติ

ตารางที่ 4-5 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะของนักศึกษา

ความฉลาดทางอารมณ์	สังกัดคณะ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ E.Q.
3.1 ภูมิใจในตนเอง	ครุศาสตร์	11.32	1.46	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	10.82	1.74	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	11.21	1.74	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	10.60	1.70	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	11.12	1.73	ปกติ
3.2 พึ่งพอใจในชีวิต	ครุศาสตร์	19.19	2.44	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	17.94	2.80	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	17.98	3.44	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	19.90	3.10	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	18.35	3.59	ปกติ
3.3 สุขสงบทางใจ	ครุศาสตร์	17.54	2.44	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	16.68	3.20	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	17.23	2.70	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	17.58	2.95	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	17.00	3.06	ปกติ
ความฉลาดทางอารมณ์ โดยภาพรวม	ครุศาสตร์	155.24	13.20	ปกติ
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	147.12	15.87	ปกติ
	วิทยาการจัดการ	150.21	16.20	ปกติ
	เทคโนโลยีการเกษตร	153.86	15.42	ปกติ
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	149.30	17.77	ปกติ

จากตารางที่ 4-5 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ทุกคณะมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและด้านย่อยอยู่ในระดับปกติ

ตารางที่ 4-6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ความฉลาดทางอารมณ์	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ E.Q.
1. องค์ประกอบด้านดี	สูง	55.16	6.47	ปกติ
	ปานกลาง	53.40	5.90	ปกติ
	ต่ำ	50.53	6.51	ปกติ
1.1 ควบคุมอารมณ์ ตนเอง	สูง	17.76	2.71	ปกติ
	ปานกลาง	17.20	2.40	ปกติ
	ต่ำ	16.15	2.33	ปกติ
1.2 เห็นใจผู้อื่น	สูง	18.16	2.35	ปกติ
	ปานกลาง	17.45	2.33	ปกติ
	ต่ำ	16.38	1.75	ปกติ
1.3 รับผิดชอบ	สูง	19.23	2.86	ปกติ
	ปานกลาง	18.74	2.83	ปกติ
	ต่ำ	18.00	3.69	ปกติ
2. องค์ประกอบด้านเก่ง	สูง	51.47	6.74	ปกติ
	ปานกลาง	50.07	5.44	ปกติ
	ต่ำ	48.00	5.03	ปกติ
2.1 มีแรงจูงใจ	สูง	17.70	2.58	ปกติ
	ปานกลาง	17.07	2.51	ปกติ
	ต่ำ	15.92	2.06	ปกติ
2.2 ตัดสินใจแก้ปัญหา	สูง	16.52	2.90	ปกติ
	ปานกลาง	16.28	2.43	ปกติ
	ต่ำ	16.15	2.79	ปกติ
2.3 สัมพันธภาพกับ ผู้อื่น	สูง	17.24	2.63	ปกติ
	ปานกลาง	16.71	2.41	ปกติ
	ต่ำ	15.92	1.70	ปกติ
3. องค์ประกอบด้านมีความสุข	สูง	47.57	6.44	ปกติ
	ปานกลาง	46.68	6.03	ปกติ
	ต่ำ	45.53	6.23	ปกติ

ตารางที่ 4-6 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของ
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ความฉลาดทางอารมณ์	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ E.Q.
3.1 ภูมิใจในตนเอง	สูง	11.46	1.78	ปกติ
	ปานกลาง	10.90	1.60	ปกติ
	ต่ำ	11.38	1.66	ปกติ
3.2 พึงพอใจในชีวิต	สูง	18.70	2.96	ปกติ
	ปานกลาง	18.64	3.31	ปกติ
	ต่ำ	17.38	3.01	ปกติ
3.3 สุขสงบทางใจ	สูง	17.40	3.12	ปกติ
	ปานกลาง	17.13	2.73	ปกติ
	ต่ำ	16.76	3.08	ปกติ
ความฉลาดทางอารมณ์โดย ภาพรวม	สูง	154.21	17.49	ปกติ
	ปานกลาง	150.16	15.19	ปกติ
	ต่ำ	144.07	16.21	ปกติ

จากตารางที่ 4-6 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ทุกประเภทผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับปกติ

4.3 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จำแนกตาม
เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะตารางการ
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยดังตารางที่ 4-7 ถึง ตารางที่ 4-25

ตารางที่ 4-7 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ

ความฉลาดทางอารมณ์	เพศ	($\bar{x}$)	S.D.	t	P	สรุปผลการทดสอบ
1. องค์ประกอบด้านดี	ชาย	53.02	6.05	-1.79	.07	ไม่แตกต่าง
	หญิง	54.24	6.20			
1.1 ควบคุมอารมณ์ตนเอง	ชาย	17.37	2.38	.18	.85	ไม่แตกต่าง
	หญิง	17.32	2.57			
1.2 เห็นใจผู้อื่น	ชาย	17.23	2.29	-2.35*	.01	แตกต่าง
	หญิง	17.83	2.36			
1.3 รับผิดชอบ	ชาย	18.42	2.98	-2.04*	.04	แตกต่าง
	หญิง	19.08	2.80			
2. องค์ประกอบด้านเก่ง	ชาย	50.54	6.07	.26	.79	ไม่แตกต่าง
	หญิง	50.36	5.81			
2.1 มีแรงจูงใจ	ชาย	17.19	2.59	-.13	.89	ไม่แตกต่าง
	หญิง	17.23	2.52			
2.2 ตัดสินใจแก้ปัญหา	ชาย	16.39	2.71	.21	.83	ไม่แตกต่าง
	หญิง	16.33	2.53			
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	ชาย	16.95	2.59	.53	.59	ไม่แตกต่าง
	หญิง	16.80	2.42			
3. องค์ประกอบด้านมีความสุข	ชาย	46.28	6.32	-1.34	.17	ไม่แตกต่าง
	หญิง	47.22	6.08			
3.1 ภูมิใจในตนเอง	ชาย	10.92	1.66	-1.31	.18	ไม่แตกต่าง
	หญิง	11.17	1.68			
3.2 พึงพอใจในชีวิต	ชาย	18.48	3.27	-.55	.58	ไม่แตกต่าง
	หญิง	18.68	3.17			
3.3 สุขสงบทางใจ	ชาย	16.87	3.07	-1.48	.13	ไม่แตกต่าง
	หญิง	17.36	2.75			
ความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม	ชาย	149.85	16.61	-1.08	-1.97	ไม่แตกต่าง
	หญิง	151.83	15.81			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-7 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีเพศต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและองค์ประกอบย่อยไม่แตกต่างกัน ยกเว้นองค์ประกอบด้านองค์ประกอบด้านเห็นใจผู้อื่นและความรับผิดชอบที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-8 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี

ความฉลาดทางอารมณ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P	สรุปผลการทดสอบ
1. องค์ประกอบด้านดี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	630.16 13314.67 13944.83	3 363 366	210.05 36.68	5.72**	.001	แตกต่าง
1.1 ควบคุมอารมณ์ตนเอง	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	49.66 2264.43 2314.10	3 363 366	16.55 6.23	2.65	.048	ไม่แตกต่าง
1.2 เห็นใจผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	86.20 1938.59 2024.80	3 363 366	28.73 5.34	5.38**	.001	แตกต่าง
1.3 รับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	99.20 2939.25 3038.45	3 363 366	33.06 8.09	4.08**	.007	แตกต่าง
2. องค์ประกอบด้านเก่ง	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	663.18 12062.65 12725.83	3 363 366	221.06 33.23	6.65**	.000	แตกต่าง
2.1 มีแรงจูงใจ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	107.88 2259.79 2367.67	3 363 366	35.96 6.22	5.77**	.001	แตกต่าง
2.2 ตัดสินใจแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	26.96 2432.99 2459.95	3 363 366	8.98 6.70	1.34	.261	ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4-8 (ต่อ) เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี

ความฉลาดทาง อารมณ์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P	สรุปผลการ ทดสอบ
2.3 สัมพันธภาพ กับผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	143.13	3	47.71	8.24**	.000	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	2101.61	363	5.79			
	รวม	2244.75	366				
3. องค์ประกอบด้านมี สุข	ระหว่างกลุ่ม	448.60	3	149.53	4.02**	.008	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	13487.77	363	37.15			
	รวม	13936.38	366				
3.1 ภูมิใจใน ตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	11.20	3	3.73	1.32	.265	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	1020.87	363	2.81			
	รวม	1032.03	366				
3.2 พึงพอใจใน ชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	202.50	3	67.50	6.89**	.000	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	3553.84	363	9.79			
	รวม	3756.35	366				
3.3 สุขสงบทางใจ	ระหว่างกลุ่ม	33.42	3	11.14	1.36	.254	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	2970.25	363	8.18			
	รวม	3003.67	366				
ความฉลาดทาง อารมณ์โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	4917.07	3	1639.02	6.62**	.000	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	89792.32	363	247.36			
	รวม	94709.40	366				

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-8 พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบองค์ประกอบที่แตกต่างกันโดยวิธีของ Scheffe's test ดังตารางที่ 4-9 ถึง ตารางที่ 4-17

ตารางที่ 4-9 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายกลุ่ม ด้วยวิธีของ Scheffe's test องค์กรประกอบด้านดี

ชั้นปี	$(\bar{x})$	ชั้นปี			
		1	2	3	4
1	54.24	-	-.54	-2.60*	1.77
2	53.69	.54	-	-2.05	2.32
3	51.64	2.60*	2.05	-	4.37**
4	56.01	-1.77	2.32	-4.37**	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-9 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายกลุ่มของแต่ละชั้นปีด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์กรประกอบด้านดี สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-10 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายกลุ่ม ด้วยวิธีของ Scheffe's test องค์กรประกอบย่อยด้านเห็นใจผู้อื่น

ชั้นปี	$(\bar{x})$	ชั้นปี			
		1	2	3	4
1	17.80	-	-.19	-1.02*	.57
2	17.61	.19	-	-.82	.77
3	16.78	1.02*	.82	-	1.60**
4	18.38	-.57	-.77	-1.60**	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-10 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายกลุ่มของแต่ละชั้นปีด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาด

ทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยด้านเห็นใจผู้อื่นสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-11 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test องค์ประกอบย่อยด้านรับผิดชอบ

ชั้นปี	$(\bar{x})$	ชั้นปี			
		1	2	3	4
1	19.16	-	-.31	-1.28*	.30
2	18.85	.31	-	-.96	.62
3	17.88	1.28*	.96	-	1.58*
4	19.47	-.30	-.62	-1.58*	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-11 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละชั้นปีด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยด้านรับผิดชอบสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-12 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test องค์ประกอบด้านเก่ง

ชั้นปี	$(\bar{x})$	ชั้นปี			
		1	2	3	4
1	50.96	-	-.33	-3.13**	1.08
2	50.63	.33	-	-2.80*	1.41
3	47.82	3.31**	2.80*	-	4.22**
4	52.05	-1.08	-1.41	-4.22**	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-12 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละชั้นปีด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบด้านเก่ง สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-13 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test องค์ประกอบย่อยด้านมีแรงจูงใจ

ชั้นปี	$(\bar{x})$	ชั้นปี			
		1	2	3	4
1	17.51	-	-.33	-1.28**	.41
2	17.18	.33	-	.95	.74
3	16.22	1.28**	.95	-	1.70**
4	17.92	-.41	-.74	-1.70**	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-13 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละชั้นปีด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยด้านมีแรงจูงใจ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4-14 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test องค์กรประกอบย่อยด้านสัมพันธภาพกับผู้อื่น

ชั้นปี	$(\bar{x})$	ชั้นปี			
		1	2	3	4
1	17.05	-	.15	-1.48**	.15
2	17.21	-.15	-	-1.64**	-.00
3	15.57	1.48**	1.64**	-	1.63**
4	17.21	-.15	.00	-1.63**	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-14 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละชั้นปีด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์กรประกอบย่อยสัมพันธภาพกับผู้อื่น สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4-15 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test องค์กรประกอบด้านมีสุข

ชั้นปี	$(\bar{x})$	ชั้นปี			
		1	2	3	4
1	47.61	-	-.34	-2.95*	-.12
2	47.26	.34	-	-2.60*	.22
3	44.65	2.95*	2.60*	-	2.83
4	47.49	.12	-.22	-2.83	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-15 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละชั้นปีด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์กรประกอบด้านมีสุข สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-16 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test องค์ประกอบย่อยด้านพึงพอใจในชีวิต

ชั้นปี	$(\bar{x})$	ชั้นปี			
		1	2	3	4
1	19.28	-	-.54	-2.11*	-.53
2	18.74	.54	-	-1.57*	.01
3	17.17	2.11**	1.57*	-	1.58*
4	18.75	.53	-.01	-1.58*	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-16 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละชั้นปีด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยด้านพึงพอใจในชีวิต สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-17 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม ของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test

ชั้นปี	$(\bar{x})$	ชั้นปี			
		1	2	3	4
1	152.82	-	-1.22	-8.69**	2.73
2	151.59	1.22	-	-7.46*	3.96
3	144.12	8.69**	7.46*	-	11.43**
4	155.56	-2.73	-3.96	11.43**	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-17 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละชั้นปีด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-18 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะ

ความฉลาดทาง อารมณ์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P	สรุปผลการ ทดสอบ
1. องค์ประกอบด้านดี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	588.42 13356.41 13944.83	4 362 366	147.10 36.89	3.98**	.004	แตกต่าง
1.1 ควบคุม อารมณ์ตนเอง	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	91.22 2222.87 2314.10	4 362 366	22.80 6.14	3.71**	.006	แตกต่าง
1.2 เห็นใจผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	59.09 1965.70 2024.80	4 362 366	14.77 5.43	2.72	.029	ไม่ แตกต่าง
1.3 รับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	99.49 2938.96 3038.45	4 362 366	24.87 8.11	3.06	.017	ไม่ แตกต่าง
2. องค์ประกอบด้าน เก่ง	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	220.96 12504.87 12725.83	4 362 366	55.24 34.54	1.59	1.599	ไม่ แตกต่าง
2.1 มีแรงจูงใจ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	5.04 2362.63 2367.67	4 362 366	1.26 6.52	.193	.942	ไม่ แตกต่าง
2.2 ตัดสินใจ แก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	58.58 2401.36 2459.95	4 362 366	14.64 6.63	2.20	.068	ไม่ แตกต่าง
2.3 สัมพันธภาพ กับผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	31.63 2213.12 2244.75	4 362 366	7.90 6.11	1.29	.272	ไม่ แตกต่าง
3. องค์ประกอบด้านมี สุข	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	328.55 13607.83 13936.38	4 362 366	82.13 37.59	2.18	.070	ไม่ แตกต่าง

ตารางที่ 4-18 (ต่อ) เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะ

ความฉลาดทาง อารมณ์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P	สรุปผลการ ทดสอบ
3.1 ภูมิใจใน ตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	20.24	4	5.06	1.81	.126	ไม่ แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	1011.78	362	2.79			
	รวม	1032.03	366				
3.2 พึงพอใจใน ชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	160.22	4	40.05	4.03**	.003	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	3596.12	362	9.93			
	รวม	3756.35	366				
3.3 สุขสงบทางใจ	ระหว่างกลุ่ม	35.51	4	8.87	1.08	.365	ไม่ แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	2968.16	362	8.18			
	รวม	3003.67	366				
ความฉลาดทาง อารมณ์โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3098.28	4	774.57	3.06	.017	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	91611.11	362	253.06			
	รวม	94709.40	366				

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-18 พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบองค์ประกอบที่แตกต่างกันโดยวิธีของ Scheffe's test ดังตารางที่ 4-19 ถึง ตารางที่ 4-21

ตารางที่ 4-19 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดี ของนักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะของนักศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test

สังกัดคณะ	$(\bar{x})$	สังกัดคณะ				
		1	2	3	4	5
ครุศาสตร์	55.62	-	-3.08	-1.87	-.71	-2.98*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	52.54	3.08	-	1.21	2.36	.10
วิทยาการจัดการ	53.75	1.87	-1.21	-	1.15	-1.11
เทคโนโลยีการเกษตร	54.90	.71	-2.36	-1.15	-	-2.26
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	52.64	2.98*	-.10	1.11	2.26	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-19 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละคณะด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดี สูงกว่านักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-20 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านควบคุมอารมณ์ตนเอง ของนักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะของนักศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test

สังกัดคณะ	$(\bar{x})$	สังกัดคณะ				
		1	2	3	4	5
ครุศาสตร์	17.84	-	-.44	-.22	-.21	-1.22*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	17.40	.44	-	.22	.22	-.77
วิทยาการจัดการ	17.62	.22	-.22	-	.00	-1.00
เทคโนโลยีการเกษตร	17.62	.21	-.22	-.00	-	-1.00
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	16.62	1.22*	.77	1.00	1.00	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-20 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละคณะด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทาง

อารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านควบคุมอารมณ์ตนเอง สูงกว่านักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-21 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษา จำแนกตามสังกัดคณะของนักศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test

สังกัดคณะ	$(\bar{x})$	สังกัดคณะ				
		1	2	3	4	5
ครุศาสตร์	19.19	-	-1.25	-1.21	.70	-.83
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	17.94	1.25	-	.04	1.96	.41
วิทยาการจัดการ	17.98	1.21	-.04	-	1.92*	.37
เทคโนโลยีการเกษตร	19.90	-.70	-1.96	-1.92*	-	-1.54
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	18.35	.83	-.41	-.37	1.54	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-21 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละคณะด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านพึงพอใจในชีวิตสูงกว่านักศึกษาคณะวิทยาการจัดการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-22 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความฉลาดทาง อารมณ์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P	สรุปผลการ ทดสอบ
1. องค์ประกอบด้านดี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	385.51 13559.32 13944.83	2 364 366	192.75 37.25	5.17**	.006	แตกต่าง
1.1 ควบคุม อารมณ์ตนเอง	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	43.36 2270.73 2314.10	2 364 366	21.68 6.23	3.47	.032	ไม่ แตกต่าง
1.2 เห็นใจผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	59.86 1964.94 2024.80	2 364 366	29.93 5.39	5.54**	.004	แตกต่าง
1.3 รับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	28.37 3010.08 3038.45	2 364 366	14.18 8.26	1.71	.181	ไม่ แตกต่าง
2. องค์ประกอบด้าน เก่ง	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	229.25 12496.58 12725.83	2 364 366	114.62 34.33	3.33	0.37	ไม่ แตกต่าง
2.1 มีแรงจูงใจ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	53.67 2314.00 2367.67	2 364 366	26.83 6.35	4.22	.015	ไม่ แตกต่าง
2.2 ตัดสินใจ แก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	5.01 2454.93 2459.95	2 364 366	2.50 6.74	.37	.690	ไม่ แตกต่าง
2.3 สัมพันธภาพ กับผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	32.54 2212.30 2244.75	2 364 366	16.22 6.07	2.67	.071	ไม่ แตกต่าง
3. องค์ประกอบด้าน มีสุข	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	85.59 13850.79 13936.38	2 364 366	42.79 38.05	1.12	.326	ไม่ แตกต่าง

ตารางที่ 4-22 (ต่อ) เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความฉลาดทางอารมณ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P	สรุปผลการทดสอบ
3.1 ภูมิใจในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	25.47	2	12.73	4.60*	.011	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	1006.55	364	2.76			
	รวม	1032.03	366				
3.2 พึงพอใจในชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	20.856	2	10.42	1.01	.363	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	3735.49	364	10.26			
	รวม	3756.35	366				
3.3 สุขสงบทางใจ	ระหว่างกลุ่ม	7.94	2	3.97	.48	.617	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	2995.72	364	8.23			
	รวม	3003.67	366				
ความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1936.23	2	968.11	3.79	.023	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	92773.16	364	254.87			
	รวม	94709.40	366				

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-22 พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบองค์ประกอบที่ต่างกันโดยวิธีของ Scheffe's test ดังตารางที่ 4-23 ถึง ตารางที่ 4-25

ตารางที่ 4-23 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดี ของนักศึกษา จำแนกตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$(\bar{x})$	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ
สูง	55.16	-	-1.76*	-4.63*
ปานกลาง	53.40	1.76*	-	-2.86
ต่ำ	50.53	4.63*	2.86	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-23 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละคณะด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงมีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดี สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-24 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านเห็นใจผู้อื่น ของนักศึกษา
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe's test

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$(\bar{x})$	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ
สูง	18.16	-	-.71*	-1.78*
ปานกลาง	17.45	.71*	-	-1.07
ต่ำ	16.38	1.78*	1.07	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-24 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละคณะด้วยวิธีของ Scheffe's test พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงมีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านเห็นใจผู้อื่น สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-25 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านภูมิใจในตนเอง ของนักศึกษา
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe' s test

ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน	$(\bar{x})$	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ
สูง	11.46	-	-.56*	-.07
ปานกลาง	10.90	.56*	-	.48
ต่ำ	11.38	.07	-.48	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-25 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของแต่ละคณะด้วยวิธีของ
Scheffe's test พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงมีความฉลาดทางอารมณ์
องค์ประกอบย่อยด้านภูมิใจในตนเอง สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ดำเนินเพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

5.1.2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

5.2 ขอบเขตการวิจัย

5.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

5.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 367 คน

5.2.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

5.2.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์

5.3 สมมติฐานการวิจัย

5.3.1 นักศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีระดับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

5.3.1.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีระดับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

5.3.1.2 นักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีต่างกันมีระดับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

5.3.1.3 นักศึกษาที่สังกัดคณะต่างกันมีระดับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

5.3.2 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีระดับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 2 ตอน

5.4.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามแบบมีตัวเลือกให้ตอบ จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ และ เกรดเฉลี่ย

5.4.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์จากกรมสุขภาพจิต สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์โดยทดลองใช้แบบวัดนี้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน เพื่อพิจารณาความคล่องตัวในการดำเนินการทดสอบ เช่น การใช้เวลาในการทดสอบ ความเข้าใจในข้อคำถามแต่ละข้อ และหาความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .82 และแยกวิเคราะห์องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านดีมีค่าความเชื่อมั่น .79 องค์ประกอบด้านเก่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .53 และองค์ประกอบด้านมีความสุขมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.5.1 การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลรหัสซึ่งใช้แทนคำตอบลงในตารางใส่ข้อมูลของโปรแกรมคำนวณทางสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

5.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติต่าง ๆ

5.5.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ และเกรดเฉลี่ย โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.5.2.2 วิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

5.5.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่า t (t-test)

5.5.2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่แบ่งออกเป็นมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบค่า F (F-test) และวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe's test

5.6 ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 367 คน มีลักษณะของข้อมูลดังนี้

5.6.1 ข้อมูลพื้นฐาน

5.6.1.1 เพศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 67.03 และเพศชายจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 32.97

5.6.1.2 ชั้นปี พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 32.97 รองลงมาชั้นปีที่ 1 จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 32.43 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 19.07 และน้อยที่สุดกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.53 ตามลำดับ

5.6.1.3 สังกัดคณะ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.06 รองลงมาคณะครุศาสตร์ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.62 และน้อยที่สุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.72 ตามลำดับ

5.6.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 65.94 รองลงมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 30.52 และน้อยที่สุดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.54 ตามลำดับ

5.6.2 ระดับของความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติ องค์กรประกอบด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีสุขอยู่ในระดับปกติ และองค์กรประกอบย่อยอยู่ในระดับปกติ

5.6.2.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปกติ

5.6.2.2 นักศึกษาที่กำลังศึกษาทุกชั้นปีมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและด้านย่อยอยู่ในระดับปกติ ยกเว้นองค์กรประกอบควบคุมอารมณ์ตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับสูงกว่าปกติ

5.6.2.3 นักศึกษาทุกคนมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและด้านย่อยอยู่ในระดับปกติ

5.6.2.4 นักศึกษาทุกประเภทผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับปกติ

5.6.3 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

5.6.3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและองค์ประกอบย่อยไม่แตกต่างกัน ยกเว้นองค์ประกอบด้านองค์ประกอบด้านเห็นใจผู้อื่นและความรับผิดชอบที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.6.3.2 นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบองค์ประกอบที่แตกต่างกันโดยวิธีของ Scheffe's test พบว่า

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบด้านดี และองค์ประกอบย่อยด้านเห็นใจผู้อื่นสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยด้านรับผิดชอบสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบด้านเก่งสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยด้านมีแรงจูงใจ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบด้านมีความสุขสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยด้านพึงพอใจในชีวิต สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

5.6.3.3 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สังกัดคณะต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบองค์ประกอบที่แตกต่างกันโดยวิธีของ Scheffe's test พบว่า

นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดี สูงกว่านักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านควบคุมอารมณ์ตนเอง สูงกว่านักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านพึงพอใจในชีวิตสูงกว่านักศึกษาคณะวิทยาการจัดการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.6.3.4 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบองค์ประกอบที่แตกต่างกันโดยวิธีของ Scheffe's test พบว่า

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงมีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดี สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงมีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านเห็นใจผู้อื่น สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงมีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านภูมิใจในตนเอง สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.7 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

5.7.1 จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

5.7.1.1 พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและองค์ประกอบย่อยไม่แตกต่างกัน ยกเว้นองค์ประกอบด้านองค์ประกอบด้านเห็นใจผู้อื่นและความรับผิดชอบที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎา บุญมาโฮม และคณะ (2544) ที่พบว่า นักเรียนนิสิต นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าโดยทั่วไปบุคคลจะมีความฉลาดทางอารมณ์ที่พัฒนาขึ้นจากการอบรมเลี้ยงดูและการเรียนรู้จากการดำเนินชีวิต ซึ่งสภาพการณ์ปัจจุบันสังคมเปิดโอกาสและมีสิทธิเสรีภาพในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เมื่อพิจารณาจากช่วงวัยของนักศึกษาจะพบว่าเป็นช่วงที่นักศึกษาเริ่มเรียนรู้บทบาททางเพศ การวางตัวในสังคม จึงทำให้นักศึกษาปรับตัวและพัฒนาตนเองเป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขนั่นเอง

5.7.1.2 ชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริกา อัครนิवास (2550) ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลในวัยที่ต่างกันอาจจะมีระดับความฉลาดทางอารมณ์ที่ต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องมาจากการฝึกอบรม อายุ และประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นและยังเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอรพินท์ ชูชม และคณะ (2532)(อ้างถึงในปาริกา อัครนิवास (2550)) ได้ศึกษาถึงการทดลองใช้และตรวจคุณภาพมาตรวัดความฉลาดทางอารมณ์ของ Shuttle และคณะ กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏพระนคร จำนวน 51 คน และนิสิตปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 11 คนที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2542 ผลการศึกษาพบว่าความฉลาดทางอารมณ์มีแนวโน้มที่จะสัมพันธ์ทางบวกกับอายุ

5.7.1.3 สังกัดคณะ พบว่า นักศึกษาที่สังกัดคณะต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริกา อัครนิवास (2550) ที่พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีคณะวิชาต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า แต่ละคณะมีลักษณะพื้นฐานของรายวิชาที่เรียน ประกอบกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสังกัดคณะ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนที่มีการปลูกฝังให้เกิดจริยบรรณในสาขาวิชาที่เรียนแตกต่างกันจึงทำให้นักศึกษาที่เรียนในแต่ละคณะมีความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน

5.7.2 จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎา บุญมาโฮม (2546) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครูกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสาขาการศึกษาสถาบันราชภัฏนครปฐม พบว่า นักศึกษาสาขาการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นองค์ประกอบด้านความรับผิดชอบที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การที่บุคคลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ อดทน มีการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมและการเรียนดีขึ้น นี่อาจเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ทางอ้อมสอดคล้องกับงานวิจัยของ Leonardson (1977) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถทำนายอัตมโนทัศน์ได้ โดยที่เราเองไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าอัตมโนทัศน์ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของแต่ละบุคคล ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงสามารถทำนายความฉลาดทางอารมณ์ได้

5.8 ข้อเสนอแนะ

5.8.1 ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีระดับของความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและองค์ประกอบด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุขอยู่ในเกณฑ์ปกติ ซึ่งในบางองค์ประกอบย่อยอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้

5.8.2 การจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ หรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์แก่นักศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF:HEd) ต่อไป

5.9 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

5.9.1 การศึกษาวิจัยการสร้างโปรแกรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่กับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นข้อมูลยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะด้านความฉลาดทางอารมณ์

5.9.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่น ๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดู กลไกการป้องกันตนเอง ความสามารถทางการคิด เพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2543. *อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์*. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข
- เจษฎา บุญมาโฮม และคณะ. 2544. รายงานการวิจัยการศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน นิสิต นักศึกษากรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เจษฎา บุญมาโฮม. 2546. รายงานการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครูกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสาขาการศึกษา สถาบันราชภัฏนครปฐม. นครปฐม. สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. 2542. รายงานการวิจัยการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครูศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
- ทศพร ประเสริฐสุข. 2543. “ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา”. *รวมบทความทางวิชาการ EQ*. กรุงเทพฯ : ชมรมผู้สนใจอีคิว
- ประชัน จันทรสุข. 2544. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาว์อารมณ์กับความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบรมราชชนนี. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปาริกา อัครนิवास. 2550. การศึกษาฉลาดทางอารมณ์กับการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พรรณราย ทรัพย์ะประภา. 2543. “อีคิวกับความฉลาดทางอารมณ์”. *รวมบทความวิชาการ EQ*. กรุงเทพฯ : ชมรมผู้สนใจอีคิว
- รัตติกร จงวิศาล. 2544. “EQ กับภาวะผู้นำในการทำงาน” *รวมบทความวิชาการ (เล่ม 2) เรื่องอีคิว : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : ชมรมผู้สนใจอีคิว

- Goleman , Daniel. **Working with emotional intelligence**. New York : Bantam **Book**, 1998.
- Holbrook, W.L. 1997. "A Study of the Relationship between Emotional Intelligence and Basic Writer's Skill" *Dissertation Abstract International*. 58 (January 1998) : 2631-A.
- Jerabek . I. 1998. "Emotional Intelligence Test". Emotional Intelligence. Available : <http://www.queendom.com.eiq.html>, August 26, 2014
- Leonardson , G.R. 1977. "The Relationship Between Self – Concept and Selected Academic and Personal Factor". *Dissertation Abstract International*. 33 (November 1977) : 6855 – A.
- Rockhill, C.M. and H.S. Greener . 1999. "Development of Trait Meta – Mood Scale for Elementary School Children". *Eric Database*.
- Weisinger , H. 1998. *Emotional Intelligence at work : The Untapped Edge for Success*. San Francisco : Jossey – Boss.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ การตอบแบบสอบถามชุดนี้จะปฏิบัติตามความรู้สึกของนักศึกษา ซึ่งไม่มีข้อมูลถูกหรือผิด และข้อมูลจะนำมาสรุปในภาพรวมถึงความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จึงขอความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดและตอบครบถ้วนทุกข้อ ทั้ง 2 ตอน

ขอขอบคุณในความร่วมมือของนักศึกษา

อาจารย์สุภาพร ชูสายและคณะ

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ☒ ในข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ชั้นปี ☐ ชั้นปีที่ 1 ☐ ชั้นปีที่ 2 ☐ ชั้นปีที่ 3
☐ ชั้นปีที่ 4 ☐ ชั้นปีที่ 5
3. สังกัดคณะ ☐ คณะครุศาสตร์ ☐ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
☐ คณะวิทยาการจัดการ ☐ คณะเทคโนโลยีการเกษตร
☐ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- 4.เกรดเฉลี่ย ☐ ต่ำกว่า 2.00 ☐ 2.01 – 3.00 ☐ 3.01 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

คำชี้แจง แบบประเมินนี้เป็นประโยคที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะต่างๆ แม้ว่า บางประโยคอาจจะไม่ตรงกับที่ท่านเป็นอยู่ก็ตาม ขอให้ เลือกคำตอบที่ตรงกับตัวท่านให้มากที่สุด และคำถามต่อไปนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี โปรดตอบตามความเป็นจริงและตอบทุกข้อ เพื่อท่านจะได้รู้จักตนเองและวางแผนพัฒนาตนเองต่อไป

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริง มาก
1	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับฉัน				
2	ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ				
3	เมื่อถูกขัดใจ ฉันมักรู้สึกหงุดหงิดจนควบคุมอารมณ์ไม่ได้				
4	ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ				
5	ฉันมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียงเล็กน้อย				
6	เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้				
7	ฉันสังเกตได้เมื่อคนใกล้ชิดมีอารมณ์เปลี่ยนแปลง				
8	ฉันไม่สนใจกับความทุกข์ของผู้อื่นที่ฉันไม่รู้จัก				

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริง มาก
9	ฉันไม่ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นทำต่างจากที่ฉันคิด				
10	ฉันยอมรับได้ว่าผู้อื่นก็อาจมีเหตุผลที่จะไม่พอใจการกระทำ ของฉัน				
11	ฉันรู้สึกที่ผู้อื่นชอบเรียกร้องความสนใจมากเกินไป				
12	แม้จะมีภาระมากที่ต้องทำฉันก็ยังยินดีรับฟังความทุกข์ของผู้อื่น ที่ต้องการความช่วยเหลือ				
13	เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอาเปรียบผู้อื่นเมื่อมีโอกาส				
14	ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน				
15	เมื่อทำผิดฉันสามารถกล่าวคำ “ขอโทษ” ผู้อื่นได้				
16	ฉันยอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่นได้ยาก				
17	ถึงแม้จะต้องเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ฉันก็ยังดีที่จะทำเพื่อ ส่วนรวม				
18	ฉันรู้สึกลำบากใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้อื่น				
19	ฉันไม่รู้ว่าฉันเก่งเรื่องอะไร				
20	แม้จะเป็นงานยาก ฉันก็มั่นใจว่าสามารถทำได้				
21	เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ				
22	ฉันรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถ				
23	เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวัง ฉันก็จะไม่ยอมแพ้				
24	เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ฉันมักทำต่อไปไม่สำเร็จ				
25	ฉันพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยไม่คิดเอาเอง ตามใจชอบ				
26	บ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่าอะไรทำให้ฉันไม่มีความสุข				
27	ฉันรู้สึกว่า การตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน				
28	เมื่อต้องทำอะไรหลายอย่างในเวลาเดียวกันฉันตัดสินใจได้ว่า จะทำอะไรก่อนหลัง				
29	ฉันลำบากใจเมื่อต้องอยู่กับคนแปลกหน้าหรือคนที่ไม่คุ้นเคย				
30	ฉันทนไม่ได้เมื่อต้องอยู่ในสังคมที่มีกฎระเบียบขัดกับความเคยชิน ของฉัน				
31	ฉันทำความรู้จักผู้อื่นได้ง่าย				
32	ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน				
33	ฉันไม่กล้าบอกความต้องการของฉันให้ผู้อื่นรู้				

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริง มาก
34	ฉันทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน				
35	เป็นการยากสำหรับฉันที่จะโต้แย้งกับผู้อื่น แม้จะมีเหตุผลเพียงพอ				
36	เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ฉันสามารถอธิบายเหตุผลที่เขายอมรับได้				
37	ฉันรู้สึกด้อยกว่าผู้อื่น				
38	ฉันทำหน้าที่ได้ดี ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด				
39	ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีที่สุด				
40	ฉันไม่มั่นใจในการทำงานที่ยากลำบาก				
41	แม้จะสถานการณ์จะเลวร้าย ฉันก็มีความหวังว่าจะดีขึ้น				
42	ทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ				
43	เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียด ฉันมักปรับเปลี่ยนให้เป็นเรื่องผ่อนคลายหรือสนุกสนานได้				
44	ฉันสนุกสนานทุกครั้งกับกิจกรรมในวันสุดสัปดาห์และวันหยุดพักผ่อน				
45	ฉันรู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่นได้รับสิ่งดี ๆ มากกว่าฉัน				
46	ฉันพอใจกับสิ่งที่ฉันเป็นอยู่				
47	ฉันไม่รู้ว่าทำอะไรทำ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่าย				
48	เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ ฉันจะทำในสิ่งที่ฉันชอบ				
49	เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ ฉันมีวิธีผ่อนคลายอารมณ์ได้				
50	ฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้ แม้จะเหน็ดเหนื่อยจากภาระหน้าที่				
51	ฉันไม่สามารถทำให้เป็นสุขได้จนกว่าจะได้ทุกสิ่งที่ต้องการ				
52	ฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้นเสมอ				

ที่มา : <http://www.iqeqdekthai.com/survey/>

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ใช้แบบสอบถาม

ที่ ศธ ๐๕๓๙.๑ / ๕๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ถนนสระบุรี – หล่มสัก
อ. เมือง จ.เพชรบูรณ์ ๖๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

เรียน อธิบดีกรมสุขภาพจิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

ตามที่ นางสาวสุภาพร ชูสาย ตำแหน่งอาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ได้รับ
ทุนสนับสนุนการทำวิจัย ประเภททั่วไป ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
เรื่องการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ดังนั้น คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จึงขอความอนุเคราะห์ขอใช้ประเมินความฉลาด
ทางอารมณ์ ซึ่งได้ทำการดาวน์โหลดเอกสารจากเว็บไซต์ <http://www.iqeqdekthai.com> และนำมาปรับปรุง
รูปแบบให้เหมาะสมกับการนำไปใช้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดาร์สวิทย์ ปทุมมาศ)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทร ๐-๕๖๗๑-๗๑๔๗

โทรสาร ๐-๕๖๗๑-๗๑๔๗

ที่ สธ ๐๘๐๕.๑ / ๕๕๒

คณะกรรมการ	
เลขรับ	๕๐๖
วันที่ 24 มี.ค. ๕๖	ร.๖๗
เวลา	๑๔.๐๐๐
ผู้รับ	
สำนักส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต	
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐	

๑๕ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง อนุญาตให้ใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตามหนังสือคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ สธ ๐๕๓๙.๑/๕๐ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๗ เรื่องขอความอนุเคราะห์ให้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ โดยนางสาวสุภาพร ชุสาย ตำแหน่งอาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ขอความอนุเคราะห์ให้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาวิจัย ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ นั้น

กรมสุขภาพจิต โดยสำนักส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต พิจารณาเห็นชอบให้นำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ดังกล่าวไปใช้ดำเนินการวิจัยได้ และหากดำเนินการศึกษาวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว ขอให้จัดส่งผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ให้สำนักฯทราบ และไว้ใช้ประโยชน์ จำนวน ๑ เล่มด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

She Sund

(นางนันทนา รัตนกร)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต

กลุ่มอำนวยการ

โทร ๐ ๒๕๔๐ ๘๒๒๗

โทรสาร ๐ ๒๑๔๙ ๕๕๒๗

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์
๑. สำนักส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต
๒. เพื่อโปรดทราบ/พิจารณา
๓. เพื่อบันทึก/แจ้ง
อภ.๕๕๒๗ ๕๕๒๗

๑๐๖๗๗๗๗๗
๑๐๖๗๗๗๗๗๗

๑๐๖๗๗๗๗๗๗
๑๐๖๗๗๗๗๗๗๗

ภาคผนวก ค

มคอ.3 รายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาทักษะชีวิต

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3)

คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

หลักสูตรสาขาวิชา กลุ่มวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา	GEHU101	ชื่อรายวิชา พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาทักษะชีวิต ชื่อรายวิชา Human Behavior and Life Skills Development
2. จำนวนหน่วยกิต	3 (3-0-6)	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	หลักสูตร หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ วิภาจักษณกุล ผู้รับผิดชอบรายวิชา 4.2 อาจารย์สุภาพร ชูสาย อาจารย์ผู้สอน 4.3 อาจารย์สุทิน เจียมประโคน อาจารย์ผู้สอน 4.4 อาจารย์กานต์ชนก แซ่อ้อย อาจารย์ผู้สอน	
5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่.....1.....ชั้นปีที่ 1, 2 (ตามแผนการเรียน)	
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)	ไม่มี	
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)	ไม่มี	
8. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	22 กรกฎาคม 2557	

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมและสาเหตุแห่งพฤติกรรม
2. เพื่อให้นักศึกษานำความรู้ไปใช้ในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ที่มาของศาสตร์ด้านพฤติกรรม กลวิธีในการศึกษาพฤติกรรม แนวทัศน์เกี่ยวกับมนุษย์และการพัฒนาพฤติกรรม สาเหตุแห่งพฤติกรรม พฤติกรรมที่สำคัญเพื่อการพัฒนาตนของมนุษย์ และสามารถวางแผนการประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. เพื่อให้นักศึกษานำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างมนุษย์สัมพันธ์ การมองตนและประเมินตนเอง การเข้าใจตนและยอมรับตน การเข้าใจผู้อื่น และยอมรับผู้อื่น และสามารถวางแผนเป้าหมายชีวิต นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และทักษะชีวิตไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนและการดำรงตนอย่างมีความสุข
4. เพื่อให้นักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวปฏิบัติในการพัฒนาตนเพื่อการทำงาน การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำและผู้ตาม และการจงใจในการทำงาน

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ ปัจจัยพื้นฐานของพฤติกรรม องค์ประกอบของพฤติกรรม การศึกษาตนเอง หลักทั่วไปของการพัฒนาตน การบริหารตนเอง หลักการ มนุษย์สัมพันธ์ การติดต่อสื่อสารเพื่อความสัมพันธ์ที่ดี ลักษณะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทฤษฎีทางจิตวิทยา ความพอเพียงและทักษะชีวิตที่ใช้ในชีวิตประจำวันด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายของรายวิชา

ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์การเรียนรู้ของมนุษย์ องค์ประกอบและปัจจัยของพฤติกรรม สุขภาพจิตและพัฒนาบุคลิกภาพ การค้นหาศักยภาพของตนเอง สร้างโปรแกรม การพัฒนาตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ทักษะชีวิต การมีมนุษย์สัมพันธ์และการมีศิลปะในการสร้าง มนุษย์สัมพันธ์เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมกับบุคคลในสังคมอย่างมีความสุข

Study approaches and theories related to human learning and behavior, elements and factors of behavior, mental health and personality development, personal potential, personal development program based on the sufficiency economy theory; apply life skills, human relationships, art of human relationship for mutual communication and harmony in society.

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

หน่วยกิต	จำนวนชั่วโมงต่อภาคการศึกษา			
	บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	สอนเสริม
3(3-0-6)	45	ไม่มี	90	ตามความต้องการของนักศึกษา

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล
ตารางการให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

รายวิชา	อาจารย์ผู้สอน	วัน-เวลาให้คำปรึกษา	สถานที่หรือหมายเลขห้องผู้สอน	หมายเลขโทรศัพท์ผู้สอน	ที่อยู่ของ E-mail ผู้สอน	รวมจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ให้คำปรึกษา
พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาทักษะชีวิต	อาจารย์สุภาพร ชูสาย	จันทร์ , พุธ , พฤหัสบดี เวลา 13.00-16.00 น.	ศูนย์ให้คำปรึกษาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ ห้อง 1314 และ ห้องพักอาจารย์ กลุ่มวิชา	089-963-2712	chusaifamily@gmail.com	9 ชั่วโมง
	อาจารย์สุทิน เจริญประโคน	อังคาร, พุธ, ศุกร์ เวลา 13.00-16.00 น.	จิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ ห้อง 1311	087-010-8821	compsy6@windowslive.com	9 ชั่วโมง
	อาจารย์กานต์ชนก แซ่อ้อย	จันทร์ , อังคาร , พฤหัสบดี เวลา 13.00 – 16.00 น.		081-046-2584	kung_psycho@hotmail.com	9 ชั่วโมง

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ

1.1 ผลการเรียนรู้	1.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	1.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
1 [●] มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	1. อาจารย์ประพฤติตนเป็นแบบอย่างและสอนโดยใช้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษา	1. พฤติกรรมการเข้าชั้นเรียน การแต่งกาย และความรับผิดชอบในการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย
2 [●] มีความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ และตระหนักในศิลปวัฒนธรรมของชาติ	2. อาจารย์ประพฤติตนเป็นแบบอย่างและการวิเคราะห์ตนเอง	2. พฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนและความรับผิดชอบในการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย
3 [●] มีความอดทนในการปฏิบัติงาน ขยันหมั่นเพียร และตรงต่อเวลา	3. อาจารย์ประพฤติตนเป็นแบบอย่างและการวิเคราะห์ตนเอง	3. พฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนและความรับผิดชอบในการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย
4 [●] ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และเคารพกฎกติกาของสังคม	4. กระบวนการจิตตปัญญาศึกษา	4. ประเมินผลการจัดกิจกรรม/ สรุปกิจกรรมรายวิชาตามวัตถุประสงค์

2. ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน

2.1 ผลการเรียนรู้	2.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	2.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
1 [●] มีความสามารถในการแก้ปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์ต่างๆ และสามารถแก้ปัญหาในการทำงานที่เกี่ยวข้องได้	1. การใช้กระบวนการทางจิตตปัญญา กระบวนการกลุ่ม การใช้กรณีศึกษา	1. ประเมินผลการจัดกิจกรรม/ สรุปกิจกรรมรายวิชาตามวัตถุประสงค์
2 [●] มีปฏิภาณไหวพริบและการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์	2. การใช้กระบวนการทางจิตตปัญญา กระบวนการกลุ่ม การใช้กรณีศึกษา	2. ประเมินผลการจัดกิจกรรม/ สรุปกิจกรรมรายวิชาตามวัตถุประสงค์
3 [●] มีความสามารถในการตัดสินใจ	3. การใช้กระบวนการทางจิตตปัญญา กระบวนการกลุ่ม การใช้กรณีศึกษา	3. ประเมินผลการจัดกิจกรรม/ สรุปกิจกรรมรายวิชาตามวัตถุประสงค์

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 ผลการเรียนรู้	3.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	3.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
1 [●] สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล	1. การมอบหมายให้ทำรายงาน/ ค้นคว้า/ กิจกรรมกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน	1. การเขียนบันทึกการเรียนรู้ (Journal) ผลการเรียนรู้หลังเรียน
2 [●] นำความรู้มาปรับ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน	2. การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน โดยการยกตัวอย่างสถานการณ์ต่างที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่สอดคล้องกับหัวข้อที่เรียน	2. ประเมินพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
3 [●] มีความสามารถในการเฝ้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนางาน และพัฒนาดตนเอง	3. การใช้ resourced- based learning	3. ประเมินจากรายงานเดี่ยว/กลุ่ม จากงานที่มอบหมายให้

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ผลการเรียนรู้	4.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	4.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
1 [●] มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดใหม่ๆ	1. การมอบหมายให้ทำรายงาน/ ค้นคว้า/ กิจกรรมกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน	1. ประเมินจากรายงาน/ การทำกิจกรรม
2 [●] มีน้ำใจและเสียสละ พร้อมอุทิศตนในการทำงานเพื่อส่วนรวม	2. การมอบหมายให้ทำรายงาน/ ค้นคว้า/ กิจกรรมกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน	2. นักศึกษาประเมินตนเอง/ การทำกิจกรรม
3 [●] มีความรับผิดชอบต่ออาชีพ	3. การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน โดยการยกตัวอย่างสถานการณ์ต่างที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่สอดคล้องกับหัวข้อที่เรียน	3. ประเมินพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการเรียน

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ผลการเรียนรู้	5.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	5.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
1 [●] มีความสามารถในการวิเคราะห์ด้วยกระบวนการทางคณิตศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. การใช้ resourced- based learning	1. ประเมินจากรายงานเดี่ยว/กลุ่มจากงานที่มอบหมายให้
2 [●] มีความรู้ทางด้านทักษะภาษาไปยรรวมทั้งสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2. มอบหมายให้ค้นคว้า เขียนรายงานและนำเสนอหน้าห้อง	2. ประเมินจากรายงานเดี่ยว/กลุ่มจากงานที่มอบหมายให้

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน (จัดทำแผนการสอนไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์)

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์		กิจกรรมการสอน	สื่อที่ใช้ในการสอน	อาจารย์ผู้สอน
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
1	บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรม	3		อธิบายแผนการสอน การวัด ประเมินผล วิเคราะห์ผู้เรียน ความคาดหวังในรายวิชา และผู้สอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องพฤติกรรม	ประมวลการสอน กระดาษ A4	อ.สุภาพร ชุสาย อ.สุทิน เจริญประโคน อ.กานต์ชนก แซ่อู่
2	บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรม (ต่อ)	3		บรรยาย อภิปราย มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.สุภาพร ชุสาย อ.สุทิน เจริญประโคน อ.กานต์ชนก แซ่อู่
3	บทที่ 2 ปัจจัยพื้นฐานของพฤติกรรมมนุษย์	3		บรรยาย อภิปราย มอบหมายงาน การเรียนรู้ด้วยกิจกรรม “นาฬิกา	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย สีเทียน	อ.สุภาพร ชุสาย อ.สุทิน เจริญประโคน อ.กานต์ชนก แซ่อู่

				ชีวิต”	กระดานชาร์ต สีเมจิก	
4	บทที่ 2 ปัจจัยพื้นฐาน ของพฤติกรรมมนุษย์ (ต่อ)	3		บรรยาย อภิปราย มอบหมายงาน การเรียนรู้ด้วย กิจกรรม “สมอง ของฉัน”	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย สื่อนาน A4	อ.สุภาพร ชุสสาย อ.สุทิน เจริญประโคน อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
5	บทที่ 2 ปัจจัยพื้นฐาน ของพฤติกรรมมนุษย์ (ต่อ)	3		บรรยาย อภิปราย การเรียนรู้ด้วย กิจกรรม “ดูละคร ย้อนดูตัว”	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย กรณีศึกษา วิดีโอคลิป ภาพข่าว	อ.สุภาพร ชุสสาย อ.สุทิน เจริญประโคน อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
6	บทที่ 3 องค์ประกอบ ของพฤติกรรม	3		บรรยาย อภิปราย	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.สุภาพร ชุสสาย อ.สุทิน เจริญประโคน อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
7	บทที่ 3 องค์ประกอบ ของพฤติกรรม (ต่อ)	3		บรรยาย อภิปราย	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.สุภาพร ชุสสาย อ.สุทิน เจริญประโคน อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
8	บทที่ 3 องค์ประกอบ ของพฤติกรรม (ต่อ)	3		บรรยาย อภิปราย	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.สุภาพร ชุสสาย อ.สุทิน เจริญประโคน อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
9	สอบกลางภาคเรียน	3		ทดสอบความรู้ ระหว่างภาคเรียน	แบบทดสอบ	อ.สุภาพร ชุสสาย อ.สุทิน เจริญประโคน อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
10	บทที่ 4 การศึกษาตนเอง	3		บรรยาย อภิปราย กิจกรรม “สิ่งที่ฉัน เป็น”	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.สุภาพร ชุสสาย อ.สุทิน เจริญประโคน อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
11	บทที่ 5 หลักการทั่วไป ของการพัฒนาดน	3		บรรยาย อภิปราย	Power point เอกสาร	อ.สุภาพร ชุสสาย อ.สุทิน เจริญประโคน

				กิจกรรมสำรวจ บุคลิกภาพตนเอง “สัตว์สี่ทิศ”	ประกอบ การบรรยาย	อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
12	บทที่ 6 การบริหารตนเอง	3		บรรยาย การเรียนรู้ด้วย กิจกรรมกลุ่ม “เล่าสู่กันฟัง” นำเสนอ อภิปราย	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย สีเทียน กระดาษชาร์ต สีเมจิก	อ.สุภาพร ชูสาย อ.สุทิน เจียมประโคน อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
13	บทที่ 7 หลักการของมนุษย์ สัมพันธ์	3		บรรยาย อภิปราย มอบหมายงาน การเรียนรู้ด้วย กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรม “คลิป หาคู่”	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย ลวดหนีด กระดาษ ภาพ คู่	อ.สุภาพร ชูสาย อ.สุทิน เจียมประโคน อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
14	บทที่ 8 การติดต่อสื่อสารเพื่อ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี	3		บรรยาย อภิปราย มอบหมายงาน การเรียนรู้ด้วย กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรม “วาด ภาพธรรมชาติ”	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย สีเทียน กระดาษชาร์ต สีเมจิก	อ.สุภาพร ชูสาย อ.สุทิน เจียมประโคน อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
15	บทที่ 9 ลักษณะของมนุษย์ที่ สมบูรณ์	3		บรรยาย การ เรียนรู้ด้วย กิจกรรม “ความสุข” อภิปราย	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย ภาพสร้าง รอยยิ้ม	อ.สุภาพร ชูสาย อ.สุทิน เจียมประโคน อ.กานต์ชนก แซ่ฮ่วย
สอบปลายภาค						

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรม ที่	การเรียนรู้ด้าน	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วน การ ประเมิน
1	คุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณใน วิชาชีพ	1) มีคุณธรรม จริยธรรม มีความ รับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต 2) มีความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน มี สัมมาคารวะ และตระหนักใน ศิลปวัฒนธรรมของชาติ 3) มีความอดทนในการปฏิบัติงาน ขยันหมั่นเพียร และตรงต่อเวลา 4) ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และเคารพกฎกติกาของสังคม	- พฤติกรรมการเข้า ชั้นเรียน การแต่ง กาย และความ รับผิดชอบในการส่ง งานที่ได้รับ มอบหมาย - ประเมิน กิจกรรมด้าน คุณธรรม จริยธรรมทั้งงาน เดี่ยวและงานกลุ่ม - ประเมินผลการ จัดกิจกรรม/ สรุป กิจกรรมรายวิชา ตามวัตถุประสงค์	ตลอดภาค การศึกษา	ร้อยละ 10
2	ความรู้ ความสามารถ พื้นฐาน	1) มีความสามารถในการแก้ปัญหาและ ข้อโต้แย้งในสถานการณ์ต่างๆ และ สามารถแก้ปัญหาในการทำงานที่ เกี่ยวข้องได้ 2) มีปฏิภาณไหวพริบและการปรับตัวให้ เข้ากับสถานการณ์ 3) มีความสามารถในการตัดสินใจ	- การสอบกลาง ภาค และสอบ ปลายภาค - การสังเกต พฤติกรรมการมี ส่วนร่วมในการ เรียน ความ รับผิดชอบ เป็น ต้น - การนำเสนอ รายงานเดี่ยว/ กลุ่ม - ประเมินผลการ จัดกิจกรรม/ สรุป กิจกรรมรายวิชา ตามวัตถุประสงค์	สัปดาห์ที่ 9 และ 16	ร้อยละ 60
3	ทักษะทาง	1) สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ มี	- ประเมิน	ตลอดภาค	ร้อยละ 20

	ปัญญา	ทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล 2) นำความรู้มาปรับ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน 3) มีความสามารถในการเฝ้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนางาน และพัฒนาตนเอง	พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการเรียน - การเขียนบันทึกการเรียนรู้ (Journal) ผลการเรียนรู้หลังเรียน - การวัดผลจากการนำเสนอ รายงาน/ การค้นคว้า	การศึกษา	
4	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	1) มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดใหม่ๆ 2) มีน้ำใจและเสียสละ พร้อมอุทิศตนในการทำงานเพื่อส่วนรวม 3) มีความรับผิดชอบต่ออาชีพ	- การใช้กิจกรรมเป็นฐาน - การประเมินตนเอง - การมอบหมายให้ทำรายงาน/ ค้นคว้า/ กิจกรรมกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน	ตลอดภาคการศึกษา	ร้อยละ 5
5	ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1) มีความสามารถในการวิเคราะห์ด้วยกระบวนการทางคณิตศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีความรู้ทางด้านทักษะภาษาไปยวมทั้งสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- การฝึกวิเคราะห์ การสื่อสารระหว่างบุคคลด้วยทฤษฎีการวิเคราะห์การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล - การใช้ resourced-based learning - มอบหมายให้ค้นคว้า เขียนรายงานและนำเสนอหน้าห้อง	ตลอดภาคการศึกษา	ร้อยละ 5

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

รายวิชา พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาทักษะชีวิต (E-Learning)

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. **วิถีแห่งพุทธวิถีชีวิตแห่งความสุข**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่บริษัท ที.พี.พรินท์ จำกัด, 2542.

ศาสตร์แห่งการรู้จักตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่บริษัท ที.พี.พรินท์ จำกัด, 2542.

ใช้ชีวิตด้วยจิตวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่บริษัท ที.พี.พรินท์ จำกัด, 2543.

พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : พิมพ์โดยบริษัท เอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 2542.

ประเวศ วะสี. **กระแสใหญ่ในสังคมไทยกับความมั่นคงของประเทศ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

หมอชาวบ้าน, 2533.

ทางรอด. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2533.

แนวคิดและยุทธศาสตร์สังคมสมานภาพและวิชา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2536.

ประชาคมตำบล: ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศีลธรรมและสุขภาพ กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2541.

พุทธธรรมกับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : นิตยสารหมอชาวบ้าน, 2526.

ระเบียบวาระแห่งชาติปฏิรูปสังคมไทย. มติชนสุดสัปดาห์. วันอังคารที่ 21 กรกฎาคม 2541.

หนทางรอดของสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2532.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. **หลุดพ้นจากวิกฤติการณ์แห่งการพัฒนาทางใหม่**. ปีที่ 6 ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม 2535).

พระราชวรมนี (ประยูร ธมมจิตโต). **รวมปณัฏฐธรรมชุดพระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์**. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สยามบริษัทเคล็ดไทย จำกัด, 2541.

ศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา. **ชีวิตงาม เล่มที่ 6**. ของขวัญทางปัญญาแด่กัลยาณมิตร สวัสดิ์ปีใหม่ 2542. กรุงเทพฯ : จัดพิมพ์โดยกองทุนสืบอายุพระพุทธศาสนาวัดชลประทานรังสฤษฎ์, 2542.

Kalat, James w. **Introduction to Psychology**. Second Edition Belmont : Wadsworth Publishing, 1990.

Scidensticker, Edward. **Life world Library**. Japan Canada : Time Inc, 1968.

Weiten, Ayne W. Lloyd, Magaret A. Lashley, Robin L. **Psychology Applied to Modern Life**. Third Edition. Boston : Cole Publishing company, 1991.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

<http://hbdkru.blogspot.com/> หัวข้อ “แหล่งเรียนรู้และประกอบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป 2500101 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” เข้าถึงเมื่อ 22 ตุลาคม 2556

<http://www.drprayut.com/> หัวข้อ “เอกสาร/ตำรา” เข้าถึงเมื่อ 22 ตุลาคม 2556

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

- 1.1 การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การเรียนรู้ก่อนการเรียนการสอน ด้วยการให้นักศึกษาศึกษาจากประมวลรายวิชา
- 1.2 การศึกษาผลการประเมินจากนักศึกษาในภาคเรียนที่ผ่านมา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- 2.1 การแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาจากการเขียนบันทึกการเรียนรู้ที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนหลังเรียนทุกคาบ
- 2.2 การทวนสอบผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในชั้นเรียน
- 2.3 สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา
- 2.4 ศึกษาจากที่บ้านของนักศึกษา

3. การปรับปรุงการสอน

- 3.1 การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อนสอน
- 3.2 การประเมินผลการสอนด้วยการประชุมร่วมกันระหว่างผู้สอนในรายวิชาเพื่อหาวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาในรายวิชา
- 3.3 การเข้าร่วมประชุมโครงการพัฒนานุเคราะห์ด้านการสอนที่จัดขึ้นในสถาบันการศึกษาต่างๆ โดยเฉพาะวิชาศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงวิธีสอนต่อไป

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

- 4.1 การประชุมร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่สอนรายวิชาเดียวกัน เพื่อกำหนด ทบทวนเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา การออกข้อสอบ กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการให้และการจำแนกคะแนนตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
- 4.2 การทวนสอบการให้และการจำแนกคะแนน จากการสุ่มตรวจผลงาน/ กิจกรรมของนักศึกษา โดยการประชุมร่วมกันกับอาจารย์ที่สอนรายวิชานี้อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิภาพของรายวิชา

5.1 การปรับปรุงรายวิชาเมื่อครบตามกำหนด 4 ปีหรือตามข้อเสนอแนะจากการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามข้อ 4

5.2 การจัดการความรู้ระหว่างอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา และแลกเปลี่ยนความรู้กับอาจารย์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย ในการประชุมวิชาการในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล

นางสาวสุภาพร ชูสาย

วัน เดือน ปีเกิด

วันที่ 27 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2522

สถานที่เกิด

จังหวัดเพชรบูรณ์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2544 วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.ชีววิทยา)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2553 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.จิตวิทยาชุมชน)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ ประจำกลุ่มวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

สถานที่ทำงาน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

เลขที่ 83 ตำบลสะเดียง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

จังหวัดเพชรบูรณ์

เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ

056-717-147 ต่อ 2305

ประวัติผู้ช่วยนักวิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายสุทิน เจียมประโคน
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 16 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2544 ศิลปศาสตรบัณฑิต (พุทธศาสน์) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2553 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.จิตวิทยาชุมชน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำพิเศษ กลุ่มวิชาจิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว
สถานที่ทำงาน	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เลขที่ 83 ตำบลสะเดียง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ	056-717-147 ต่อ 2305

